

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) félelem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) félelem. Telefon: 41-14 Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

Rendkívüli ülést tart a béketanács

A Megvédjük a Békét mozgalom Országos Tanácsa hétfőn délelőtt 11 órakor a parlament gobelin-termében rendkívüli ülést tart.

Az építési dolgozók is csatlakoztak Rakosi Mátyás

Kiszabadulás napjának megünnepléséhez

Az építésügyi miniszter a következő táviratot kapta: „1940 november 2-án szabadult ki böles vezérünk, Rakosi Mátyás elvtárs, aki a világ dolgozóinak lángszűrének, Sztálin elvtársnak útmutatása alapján vezet bennünket a szocializmus felépítésében. Ennek a történelmi jelentőségű napnak a méltó megünneplésére vállaljuk, hogy 1950. évi tervünket november 2-án teljesítjük, illetve túlteljesítjük. Eljen a Párt és Böles vezére, Rakosi elvtárs. Eljen a világélethez, a nagy Szocializmus. Eljen Sztálin elvtárs. Az Építésszerelő NY dolgozóinak nevében: Horváth Zoltán párttitkár, Kunk Kálmán üb. titkár, Hegedüs Károly igazgató.

vember 2-án teljesítjük, illetve túlteljesítjük. Eljen a Párt és Böles vezére, Rakosi elvtárs. Eljen a világélethez, a nagy Szocializmus. Eljen Sztálin elvtárs. Az Építésszerelő NY dolgozóinak nevében: Horváth Zoltán párttitkár, Kunk Kálmán üb. titkár, Hegedüs Károly igazgató.

Kemény harcok a koreai hadszíntéren

A néphadsereg egységei valamennyi fronton folytatják kemény harcukat az amerikai csapatok és lisszinnai csapattal maradványai ellen — közül a koreai néphadsereg főparancsnokságának legutóbbi hadijelentése. A déli partvidék körzetében működő egységek ellenőrzik a 25. amerikai hadosztály, valamint a (engerészgyalogos osztag páncélos kocsik, tüzéség és légierők által indított) ellentámadásának, továbbá vívják harcukat. A néphadseregnek a Német (Rakusko) folyó keleti partján működő egységei harcokat vívnak az amerikai és Li Szjo-Min-féle bábcsapatok ellen. A néphadsereg egységei ezen a szakaszon szakadatlan bombázás ellenére visszaverték az ellenség ellentámadásait és megkerülő mozdulattal beékelődtek az ellenség védelmi vonáiba.

A néphadsereg Vekvonól (Ikan) dőre és Tapudon (Taduo) körzetében (közvetlenül) egységei visszaverik az ellenség ellentámadásait és azoknak súlyos veszteségeket okoznak. Az ellenség ellentámadásait visszaverve, a néphadsereg egységei lépésről-lépésre hadseregük előre Tegu felé északra, és délnyugatra. A harc itt változatlan erővel folyik — állapítja meg a Krasznaja Zvezda a koreai harcokkal foglalkozó katonai szemléjében. A külföldi tudósítók jelentik, hogy MacArthur újabb erőstíreket követel, mivel arra számíthat, hogy a rendelkezésre álló erők nem lesznek elegendők.

A minisztertanács határozata földalatti gyorsvasút építéséről

Nagybudapest megalkotása, a budapesti ipar gyorsított fejlődése és a dolgozók számának állandó növekedése a főváros közötti közlekedésnek nagymértetű fejlesztését teszi szükségessé. A növekvő forgalom lebonyolítását egyedül a földalatti közlekedési hálózat fejlesztésével biztosítani nem lehet. A budapesti közlekedés fejlesztése érdekében az ötéves tervről szóló törvény alapján a minisztertanács az alábbiakat határozta: 1. Budapesten földalatti gyorsvasúti hálózatot kell építeni. A földalatti hálózat két átlós kelet-nyugati és észak-déli és összefogó körgyűrűs fővonalból álljon. A földalatti gyorsvasút vonalait közül az első ötéves terv során a kelet-nyugati átlós fővonalat kell az újonnan épülő Népstádion és a Déli pályaudvar között megépíteni. A kelet-nyugati fővonal építését 1950-ben kell megkezdeni és az építkezést úgy kell ütemezni, hogy a Népstádion és a Sztálin-ter (Deák-ter) közötti szakaszon a forgalom már 1954-ben meginduljon, az egész fővonal pedig 1955-ben készüljön el. 2. Az állomások elhelyezése a következő: 1. Népstádion, 2. Keleti pályaudvar, 3. Blaha Lujza tér, 4. Sztálin-ter, 5. Kossuth Lajos tér, 6. Batthyányi tér, 7. Széll Ká-

mán tér, 8. Déli pályaudvar. A földalatti vasút állomásait a szocialista művészet alkotásaival kell díszíteni és ezzel is kifejezésre kell juttatni, hogy a földalatti gyorsvasút szocializmust építő népünk hatalmas műve. A közlekedési és postaügyi miniszter a főváros tanácsával együttesen dolgozza ki a villamos, autobusz és helyiérdekű vasúttal csatlakozásait, a földalatti gyorsvasúttal oly módon, hogy a dolgozók minden állomáson közvetlen csatlakozási és átszállási lehetőséghez jussanak. 3. A vonalak és állomások építését a moszkvai Metronál alkalmazott legújabb technika alapján kell elvégezni. A vonalak mélyvezetéssel készüljenek fúrópajzsos eljárással. Az alagút mélységét 5 m, az állomások hossza 120 m legyen. Az állomásokot a föld felszínével mozdolópálya kössék össze. A földalatti forgalom teljes átvartalanítását az építkezés egész ideje alatt biztosítani kell. A földalatti gyorsvasút vonalán négytengelyes, 19 m hosszú, egyenként 240 utas befogadására alkalmas kocsikból álló vonatok közlekedjenek: egy-egy vonat 2, 4, illetve 6 kocsiból álljon. A vonatok legnagyobb menetsebességének óránként 70 km-t, az utazási sebességnek — meg-

állásokat is beleszámítva — óránként 36 km-t, vagyis a jelenlegi villamosközlekedés háromszorosát kell elérnie: a Népstádion és a Déli pályaudvar közötti útat a vonat tehát 16 perc alatt tegye meg. A hálózaton olyan térközbiztosítási berendezéseket kell létesíteni, hogy a vonatok két percnél követelhessék egymást. 4. A földalatti gyorsvasút építésének irányítására a közlekedési és postaügyi miniszter felügyelete alatt Földalatti Vasút Beruházási Vállalatot kell létesíteni. A minisztertanács a vállalat vezetőjévé Szechy Károly Kossuth-díjas mérnököt nevezi ki. Az építkezés terveit a Mélyépítési Tervező Vállalat készítesse el. 5. A kelet-nyugati fővonal beruházásainak összege 2000 millió forint, melyből 1550 millió forint mélyépítésre, 450 millió forint pedig járművekre és gépészeti berendezésekre jut. Az építés során egymillió köbméter földmunkát kell elvégezni. Az Országos Tervhivatal gondoskodik arról, hogy az építéshez szükséges anyagok rendelkezésre álljanak. Ehhez elsősorban biztosítani kell 85 ezer tonna öntöttvasat, 30 ezer tonna betonöngyvasat, 150 ezer tonna cementet és 600 ezer köbméter kavicsot.

Minisztertanácsi határozat az új normák megváltoztatásának tilalmáról

A minisztertanács megállapítja, hogy a dolgozók megértették és magukévá tették a minisztertanács 1950 július 20-i „az iparban és bányászásban foglalkoztatott munkások alapbérének felemeléséről és a normák rendezéséről” szóló határozatát, ezt bizonyítja, hogy a minisztertanácsi határozat végrehajtása nyomán újabb lendületnek indult a munkaverseny. Az újító és észszerűsítő mozgalom szélesedett, a rendezett normákat általában teljesítik és egyre nagyobb számban túlteljesítik. Nép gazdaságunk további biztosítása, az ellenség kártevó munkájának és rémhírtérjesztésének leleplezése, a normák felállításának megakadályozása, valamint a munkaverseny és a sztahanov mozgalom továbbfejlesztése érdekében a minisztertanács elhatározta: 1. A minisztertanács 1950. július 20-i határozata alapján megállapított normákat megváltoztatni nem szabad. 2. Új normákat csak ott kell megállapítani, ahol új munkavégzés és olyan munkára, amely-

nek műszaki és szervezési feltételei megváltoztak és csak abban a mértékben, amelyben ezek a változások a munka elvégzéséhez szükséges időt módosítják. 3. Az újító normák az újítás bevezetésétől számított hat hónappal, az újítást önként átvevő két az újítás átvételétől számított három hónappal megváltoztatni nem szabad. 4. Az elvégzett munkáért járó bért ki kell fizetni. A teljesítmények elszámolásánál felső határt alkalmazni nem szabad. 5. A normalizátorok és bércezők a szocializmus építésének akadályozói, a nép ellenségei, ezért ellenük a törvény teljes szigorával kell eljárni. 6. A dolgozók érdeke megköveteli, hogy maguk is a legerősebben harcoljanak a normalizátorok és bércezők ellen. A minisztertanács felkéri a szakszervezeteket, hogy szervezzék meg a normák társadalmi ellenőrzését. 7. Az illetékes miniszterek kötelessége, hogy a) biztosítsák a normák beartását, b) biztosítsák a normák teljesítésének és túlteljesítésének, a munkaverseny továbbfejlesztésének anyagi és műszaki feltételeit.

szigorával kell eljárni. 6. A dolgozók érdeke megköveteli, hogy maguk is a legerősebben harcoljanak a normalizátorok és bércezők ellen. A minisztertanács felkéri a szakszervezeteket, hogy szervezzék meg a normák társadalmi ellenőrzését. 7. Az illetékes miniszterek kötelessége, hogy a) biztosítsák a normák beartását, b) biztosítsák a normák teljesítésének és túlteljesítésének, a munkaverseny továbbfejlesztésének anyagi és műszaki feltételeit.

Truman nyilatkozata a Japánnal és Nyugatnémetországgal kötendő békeszerződés kérdéséről

Washington: Truman szeptember 14-i sajtóértekezletén bejelentette, utasította a külügyminisztériumot, kezdje meg nem hivatalosan a megkötendő japán békeszerződés ügyrendjével kapcsolatos kérdés tárgyalását. Truman nyilatkozatában kifejti, hogy egyben megvizsgálják annak lehetőségét, hogy végtévessenek a Németországgal való hadiállapotnak. A Fehér Ház egy későbbi nyilatkozatban helyreigazította és megvilágította Truman kijelentéseinek azt a részét, mely a német békeszerződésre vonatkozik. A Fehér

Ház hírmagyarozója ezt mondja: „A kijelentés nincs semmiféle összefüggésben a végleges német békeszerződéssel, amelyet jelenleg nem tanulmányoznak. Ez a kijelentés a jogi részét érinti annak a háborúnak, amely még ezidő szerint fennáll ezzel az országgal kapcsolatban. Ez egyike azoknak a kérdéseknek, amelyet most vitat meg New Yorkban Schuman, Bevin és Acheson és a megvitatás során csak azokkal az intézkedésekkel foglalkoznak, amelyeket a Nyugat-Németországot megszálló három országnak módjában áll meghozni”.

A népköztársaság Elnöki Tanácsa hozzájárul a budapesti tudományegyetem Eötvös Lorándról való elnevezéséhez

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a minisztertanács előterjesztésére elfogadta a Budapesti Tudományegyetem Tanácsának javaslatát, hogy az egyetem

1950-51. tanév kezdetétől „Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem” elnevezéssel folytathassa működését.

Mint a kommunizmus messzefénylő világítótornya ragyog majd a turkmén főcsatorna vizierőművének fénye

Moszkva: A szovjet nép nagysága — írja vezércikkében az Izvesztija — kimeríthetetlen hatalmas erőforrásai különösen tisztán állanak a világ előtt napjainkban, amikor a szovjetek országát grandiózus szállítmány építkezések megvalósításában kezd. — A világ népei mind jobban meggyőződnek arról, hogy egyedül csak a szabad szovjet rendszer viszonyai között valóban megvalósulhat az igazságosság és testvériség. Mint ennek a testvériségnek a szimbóluma, mint a kommunizmus messzefénylő világítótornya fog ragyogni a turkmén főcsatorna vízi-

erőművének — a szállítmányok és hatalmas építkezések fénye.

Juszupov, a Szovjetunió gyapot-termelési minisztere, a Pravda-ban arról ír, hogy a turkmén főcsatorna megépítése igen nagy jelentőségű lesz a középázsiai gyapot-termelés további fejlesztése szempontjából. Többmillió hektár jégölellettel fogják öntözni, óriási futóhomok területeket erdőfoltokba lehet majd telepíteni, majd értékes szubirópust növények, kifűnő mészszelvények termelését, a selyemhernyó-tenyésztés fejlesztését és hatalmas gyapottermelő vidék létesítését.

A Donyec-medence bányászai vállalták, hogy teljesítsék az állami tervet és az így nyert szén mennyisége az építkezések szükségére fordítható.

A Turkmén Szocialista Szovjet Köztársaság dolgozóinak határtalan örömmel fogadják a miniszterelnök rendeletét a turkmén főcsatorna megépítéséről, amelyet a nép fölöttébb való gondoskodás újabb felének tekint.

Az üzbég gyapottermesztők újgyorsan több és több termésüket gyapotfajtaikat termelnek ki, amelyeket az öntözővíz földkezeletének majd el.

A lengyel külügyminiszter tiltakozó jegyzéke a lengyel állampolgárok elleni brutális bánásmód miatt

1950 szeptember 14-én a lengyel külügyminisztérium jegyzéket küldött a varsói francia követségnek, amely többek között így szól: „A lengyel külügyminisztérium 1950 szeptember 11-én tiltakozott lengyel állampolgárok jogellenes letartóztatása és kiutasítása ellen. Most, miután az említett csoport megérkezett Lengyelországba, a külügyminisztérium értesült a francia rendőrség brutális és embertelen módszereiről, amelyeket a letartóztatások, kihallgatások és kiutasítások során alkalmazott. Ezért szükségesnek látja, hogy visszatérjen a kérdésre.

„Az „utazás” Lengyelországba olyan módszerek szerint történt, amelyeket a

hitleri fasizták alkalmaztak, amikor a hazafiakat gyűjtőtáborokba szállították. A letartóztatottakat zárt teherkocsikban szállították. Legnagyobb részüknek állni kellett a kétnapos utazás alatt. A foglyoknak 48 órán át nem adtak se menüt, sem inni.

A lengyel kormány ismételt tiltakozik a letartóztatások és kiutasítások ellen és megköveteli a francia rendőrség barbár és embertelen bánásmódját lengyel állampolgárokkal szemben, akik közül többen érdemeket szereztek Franciaországban.

A lengyel kormány követeli azoknak a francia közegeknek a felkutatását és megbüntetését, akik felelős-

sek a jogtalan házkutatásért és a kiűzötték vagyonának elkobzásáért, valamint azoknak a francia közegeknek a megbüntetését, akik megkövetelték a letartóztatottakat és megsértették emberi méltóságukat.

LENGYEL SZABADSÁGHARCOSOK TILTAKOZÁSA

Páris: A szabadság és demokrácia harcosszövetségének központi tanácsa táviratot küldött Vincenc Auriol francia köztársasági elnöknek, amelyben felhívja a francia hatóságokat a hadadók külföldiekkel, köztük antifasizista lengyel harcosszervezetekkel szemben alkalmazott elnyomó intézkedései miatt.

A sajtó dolgozóira fontos szerep vár a békeharcban

Helsinki: Pénteken megkezdődött Helsinkiben a Nemzetközi Újságíró Szövetség III. kongresszusa. A kongresszuson 25 ország küldöttjei vesznek részt, élükön a Szovjetunió delegációjával. Az ünnepélyes megnyitáson megjelent Kekkonen finn miniszterelnök is.

Zaslavszkij elvtárs javaslatára a kongresszus egyhangúlag az alábbi napirendet fogadta el: 1. A Nemzetközi Újságíró Szövetség főtitkárának beszámolója, 2. A sajtó harcban a békéért, a háborús uszítók ellen, 3. Az újságírók anyagi és jogi helyzete, 4. Szervezeti kérdések.

A napirend elfogadása után Hronek elvtárs, főtitkár tartotta meg beszámolóját. Rámutatott, hogy a II. kongresszus óta eltelt három esztendő, a demokratikus újságírók számára, a szakadatlanság harc időszakai volt a háborús uszítók ügynökei ellen, akik szét akarták szakítani a Nemzetközi Újságíró Szövetséget. A szövetség meggyengítésére irányuló reakciós tervek teljes kudarcba fulladtak. A mostani kongresszus az emberiség sorsa eldöntésének igen fontos szakaszában gyűlt össze. Az imperialista agresszorok már megkezdték az embertelen háborút Koreában. A világ haladó erői azonban fokozzák aktív harcukat a békéért. Az egész világ látta, milyen hatalmas sikert aratott a stockholmi felhívás. Most az egész békeszerető emberiség a béke híveinek II. kon-

gresszusára készül, amely új feladatokat jelöl ki a békeharcban. Ebben a harcban fontos szerep vár a sajtó dolgozóira. Kelet és nyugat demokratikus újságíróit egy feladat egyesíti: kérihetetlen harc a háborús uszítók ellen, a béke rt, a demokráciáért.

A főtitkári beszámoló nyomán

Kommunistaellenes törvényjavaslatot terjesztenek a török parlament elé

Ankara: (TASZS) A Zafer c. jelentése szerint „a kommunizmus ellen irányuló harcra kapcsolatos új intézkedések kidolgozására alakult török bizottság” törvényjavaslatot készített elő a török büntetőtörvénykönyv egyes cikkelyeinek módosításáról. A törvényjavaslat „a kommunista tevékenységért kiszabható büntetést” 30 évi szigorított börtönrre emeli fel. A törvényjavaslatot jóváhagyás céljából a parlament elé terjesztik, szerez kiíratását. Ugyanez a helyzet a Breda-gyárban, Sesto

AZ OLASZ MUNKÁSOK KEMÉNY HARCA AZ ELBOCSÁTÁSOK ELLEN

Róma: Olaszországban tovább tart a dolgozók kitaró kemény harc az elbocsátások ellen. A genovét hajógyári munkások visszautasították az igazgatóság parancsát három ezer munkás elbocsátására és tovább dolgoznak valamennyi műhelyben, követelve a munkabér reed-

megindult víva során a kongresszus egyhangúan elfogadta a francia küldött javaslatát a Vietnami Demokratikus Köztársaság Újságírószövetségének felvételéről. A kongresszus résztvevői alvra köszöntötték az imperialista hódítók elleni hősi harcát vívó vietnami nép képviselőit.

szerez kiíratását. Ugyanez a helyzet a Breda-gyárban, Sesto San Giovanni-ban, Kemény harcot vív az elbocsátások ellen a Pignone kohászati üzem dolgozóinak közössége is. Több mint 20 napja sztrájkolnak. Firenze és környéke üzemeiben szolidaritás-sztrájkok folynak. Különösen kiéleződött a harc Montecatini vegyi konzern egyik gyárában. Itt egy hónapja sztrájk a munkások bizonyos számú munkanélküli felvételét, béremelést és a munka feltételek javítását kérték.

46,5 SZÁZALEKKAL NÖVEKEDT AZ IDÉN AZ AMERIKAI TÖRÉSEK PROFITJA

New York: A Wall Street Journal közlése szerint az amerikai nagyvállalatok nyeresége ebben az évben 46,5 százalékkal emelkedett a múlt évéhez képest. 1950 második negyedében a repülőgépgyártó iparban a nyereség növekedése 117 százalék, az autómobil-, vas- és acéiparban pedig 57 százalék volt.

A fervekölcsön nyereségekötvényének harmadik napi húzása

Az öt éves tervkölcsön nyereségekötvényeinek harmadik napi húzásán a következő számú kötvények nyertek:

HÁROMSZÁZ FORINTOT NYERTEK:	
2033	4, 2399 7, 0660 8,
1215	9, 3064 3, 1254 0,
1947	9, 3010 7, 0264 4,
2671	8, 0963 1, 1229 3,
2068	5, 3061 5, 2837 1,
1206	5, 0684 9, 0608 6,
2193	0, 0659 7, 0010 9,
1789	4, 2870 8, 1148 7,
2145	7, 0070 4, 0355 2,
0479	1, 1314 2, 2045 6,
0602	9, 1450 8, 0586 9,
1077	0, 1849 7, 2332 9,
3212	2, 2821 0, 2530 0,
0722	9, 1907 3, 1486 6,
0213	7, 1838 4, 2290 4,
0193	7, 0332 1, 2853 4,
0397	1, 1430 8, 1430 6,
3169	2, 1767 9, 2046 7,
2219	2, 3125 9, 1048 6,
2245	2, 2180 7, 2230 5,
0028	1, 1077 6, 1882 4,
1414	2, 1613 5, 1457 9,
2230	2, 1195 8, 1775 9,
2747	2, 0932 7, 2931 0,
2756	5, 2530 1, 3172 8,
2361	0, 2988 5, 0125 1,
1122	0, 2546 7, 0538 5,
2137	7, 0338 5, 1033 6,
2630	6, 2828 1, 3100 9,
1790	2, 2793 9, 2413 9,
1770	6, 0930 8, 3125 6,
2743	1, 2102 7, 2725 9,
1631	3, 0242 7, 1000 9,
2191	1, 2851 5, 0892 9,
0334	1, 2465 3, 2368 2,
1135	2, 2966 3, 2032 0,
1034	9, 1601 6, 0983 3,
2153	3, 1181 9, 1312 2,
1266	8, 1166 5, 3186 7,
2859	7, 0800 3, 1392 2,
2702	7, 2217 0, 1396 5,
0395	7, 1643 2, 2738 8,
1372	8, 1976 6, 1168 2,
1372	9, 1069 9, 1166 8,
3120	6, 0906 2, 2562 2,
1800	9, 1853 3, 2884 2,
1418	1, 2448 9, 1039 7,
1769	8, 0569 1, 2403 0,
1935	4, 1629 0, 0476 1,
0154	0, 2716 3, 1751 0,
1616	2, 2199 9, 2119 5,
0976	1, 1089 7, 3163 8,
1511	7, 1531 6, 0351 2,
0251	7, 2830 1, 2624 5,
3060	1, 1807 2, 1223 4,
2020	7, 2019 9, 1230 9,
1167	3, 1788 9, 1925 6,
0767	4, 0732 0, 1060 4,
2166	4, 0223 8, 1960 0,
3104	9, 1402 4, 0659 1,
0210	8, 1462 5, 1650 5,
0256	7, 2836 9, 1939 0,
0991	0, 1270 8, 0370 4,
3049	0, 1270 4, 1770 0,
0461	9, 2948 2, 0728 9,
0894	3, 0554 5, 1867 7,
0586	2, 1639 0, 1439 2,
1868	8, 0283 3, 0511 6,
1807	6, 3075 7, 2217 1,
2781	4, 1379 4, 2929 1,
2464	7, 2971 2, 1475 5,
2189	2, 0216 2, 2059 0,
2449	8, 0455 8, 0932 3,
1410	7, 2358 0, 2645 2,

EZER FORINTOT NYERTEK:	
0791	6, 1379 1, 1486 0,
3046	4, 2908 5, 1500 6,
0726	6, 0244 4, 0821 7,
2855	0, 2637 9, 0648 2,
2132	5,

ÖTSZÁZ FORINTOT NYERTEK:	
1612	1, 0509 5, 0745 6,
2566	7, 1790 4, 0138 6,
3509	5, 1969 9, 1428 6,
1455	1, 3162 3, 2145 2,
0228	9, 3213 5, 0665 0,
0618	6, 2209 2, 1523 7,
0895	8, 1117 3, 2440 2,
2846	9, 1142 3, 1799 7,
1157	9, 3204 9, 3195 5,
1651	1, 0353 8, 1311 0,
0028	9, 0861 1, 1493 1,
0453	6, 0694 1, 0545 0,
1172	5, 2909 8, 1218 5,
1231	1,

ÖTSZÁZ FORINTOT NYERTEK:	
1612	1, 0509 5, 0745 6,
2566	7, 1790 4, 0138 6,
3509	5, 1969 9, 1428 6,
1455	1, 3162 3, 2145 2,
0228	9, 3213 5, 0665 0,
0618	6, 2209 2, 1523 7,
0895	8, 1117 3, 2440 2,
2846	9, 1142 3, 1799 7,
1157	9, 3204 9, 3195 5,
1651	1, 0353 8, 1311 0,
0028	9, 0861 1, 1493 1,
0453	6, 0694 1, 0545 0,
1172	5, 2909 8, 1218 5,
1231	1,

Ma százezer forintos főnyeremény mellett, 3 ötvenezres, számos 25, 10, illetve 5 ezer forintos nyereményt sorsolnak ki

Az öt éves tervkölcsön nyereségekötvényének utolsó napján, vasárnap délután 2 óráig az Országos Takarékpénztár központja, budapesti fiókjai és a sorsolás időtartama alatt a Zenakadémiaán létesített három pénzár egyaránt kifizeti. A vasárnap sorsolás délelőtt 10 órakor kezdődik.

A szovjet kolhozparasztiak küldöttségét ünneplik Bulgáriában

Szofia: A néhány nap óta Bulgáriában tartózkodó szovjet kolhozparaszti küldöttséget a bolgár dolgozók mindenütt szívesen és lelkesen fogadják. A küldöttség egyes csoportjai csütörtökön Kazanlik és Blagoevgrad városokat látogatták meg.

Pocsajtól – Moszkváig,

ahol a nagyüzemi mezőgazdaság egyetemén tanult
Magyari András, a szovjet ösztöndíjas tudósjelölt

Hosszú ideig tart az út Pocsajtól Budapestig, — még hosszabb Budapesttől Moszkváig. Ha Magyari András, a Lenin-renddel kitüntetett Timirjázev Mezőgazdasági Akadémia tudósjelölt hallgatója, erre az útra gondol, nem is a kilométerek, falvak városok jutnak az eszébe, — hanem az évek.

Emlékszik 1930-ra, amikor szülei, a biharmegyei szegényparasztok elhatározták, hogy gimnáziumba iratják őt. Magyari András nyolc éven keresztül hajnalban kelt és késő éjszaka feküdt le, — ötven kilométernyire volt Pocsajtól a középiskola, ötven kilométer vissza Pocsajig, vasúton... Az öregek szájkuktól vonták el a falatot, a négy fiatalabb testvér még az elemi iskolából is kimaradt, hogy legalább bátyjuk tanulhasson.

Emlékszik a küzdelmes három évre a Mezőgazdasági Főiskolán, — aztán 1945-re, amikor az öreg Magyarieknek is jutott a népuzóó birtokos földjéből öt holdnyi, (ezzel az öt holddal be is léptek a most alakult pocsaji termelészövetkezetbe — vizsgálgondolt az új Magyarországon folytatott egyetemi évekre, a Tervhivatalra, ahol az egykori mezőgazdasági parasztyerek osztályvezetői beosztást, jó munkájáért pedig kiváló munkás kitüntetést kapott... Mindez eszébe jut, valahányszor erre a három éves moszkvai tanulmányútra gondol, amelynek első esztendőjét most hagyta háta mögött.

AZ ÉLENJÁRÓ TUDOMÁNY ALKALMAZÁSÁVAL

— Megismertem az élenjáró, Szovjet agrobiológiát. Micsurin tanításait, a szovjet állattenyésztők eredményeit. A szovjet kolhozok, szovhókok munkáját — tanulási tervem szerint — csak a most következő évben tanulmányozom, de már az első esztendőben is megfigyelhettem néhány kolhozot és szovhózt. Az első ami a szovhóba vagy kolhozba lépő idegen szemébe ötlük: a parasztság magas életszínvonala minden más ország parasztságához viszonyítva. Rögtön feltűnik az is, hogy legtöbb helyütt a dolgozó szovjet paraszt nehéztüti munkát már szinte egyáltalában nem végez. — Nem kapál, nem kaszál, állatait nem nyúzza igában, — a szántástól a behordásig minden mezei munkát gép végzi — fűzi a szót Magyari András, simán gondosan. — Összehasonlíthatatlanul magasabb színvonalú a agrotechnika is: a földet gépek segítségével mindig a szük segítségnek megfelelő mélyen tudják szántani és annyiszor ahányszor kell. A föld művelésében, az állatok nevelésében és tenyésztésében alkalmazták az élenjáró szovjet tudomány vívmányait. A kolhozban, ahol jártam, a legújabbban az úgynevezett „granuált” műtrágyát használják az eddigi poralaku műtrágya helyett. A szovjet tudósok

megállapították, hogy a diónyi darabokban földbe került műtrágya nagyobb gabonaszemeket nevel, mint a poralaku. Az eredmény bámulatos. A bő termés, a jó állatállomány, a jólszervezett tudományosan végzett mezei munka gazdaggá teszi a kolhozok és szovhókok parasztjait. Két-három-négyszobás, minden kényelemmel berendezett lakóházaik szépek, egészségesek, mindegyiket virágoskert veszi körül.

TUDOMÁNYOS ÁLLATTENYÉSZTÉS

— Mit tapasztalt a szovjet állattenyésztésben?
— A micsurini agrobiológia azt tanítja, hogy a külső körülmények (takarmányozás, tartás) hatást gyakorolnak az állatok örökítőképeségeire, — a mendelista-morganista elmélet ezzel ellentétben azt vallja, hogy az öröklődés független a külső körülményektől. Nos, a lenin-szki-gorki kísérleti telepen az eredmények mindennél világosabban beszélnek a micsurini tudomány magasabbrendűségéről az idealista, reakciós mendelizmus-morganizmus felett. Azzal, hogy a szovjet paraszt nem húzta magát a tehénrel — megnő a

tehen élettartama, bőséges tejet ad, nem vetéli el borjait ellik minden évben. A szovjet állattenyésztők a micsurini elmélet gyakorlati alkalmazásával megháromszorozták teheneik tejtermelését. Az átlagos évi 6000 literes tejtelés a szovjet állattenyésztésben nem is a legnagyobb eredmények közé tartozik.

— A világhírű kosztromai tenyésztőrszóból származó Poslusnyica II. 380 nap alatt 16.200 liter tejet ad. Ez világrekord. A tervszerűen és tudományosan nevelt szarvasmarhák között nem ritka az olyan, amelynek évente 10—12.000 liter teje van.

Elbűsűzünk Magyari András meg két évre visszamegy a Timirjázev Akadémiára, — visszamegy szovhókokat és kolhozokat látogatni, tudást és tapasztalatot gyűjteni tervgazdaságunk dolgozó parasztságunk számára. Szovjet tudósok nevelik kommunista szakemberré, hogy tudjon segíteni a népnek. Tudjon segíteni a Pártnak abban a célkitűzésben, hogy falvaink és mezőgazdaságunk évszázados elmaradottságát felszámolja. Es hazajöve ott kezd majd a munkát, ahol legtöbb a tennivaló.

200 fákllya

Ti kétszázán, mint kétszáz égő fákllya
Lobogjatok, hogy lássák: hol az út,
Hatoljatok az ország legmélyébe,
Ahol lapulnak az eldugott fakék,
Küldjétek az eldugult szarvakba,
Tépjétek fel a pókhálókat, mert
Küldjétek, mert hangolok ma nassza,
A paraszt szívek legmélyére jut.

Míg ráléptetek ott a drága földre,
Meg vissza-visszaröppent szívetek,
Gondoltatok a tarlóhántott földre:
Ugy forgattatok-e, ahogy kellett?
Gondoltatok az elveszett Betyár-ra...
Az asszony tán még most se lelke meg?
S elgondoltad, kétszáz közül az egyik,
Hogy mit forralt a kulcs ellened.

Aztán a kombájny arany búzaföldön
Ugy úszott, zúgott, mint egy nagy hajó,
A telt kalászkok töbe törve hulltak,
Kaszált a gép, mint búzské arató,
A rendet vágta, kötötte a kékét,
A szalma pelyhe hullott, mint a hó,
Nyolc kilométer hosszan telt kalászkok
S a nézők torkán akadt a szó.

A benyomások elsőpró erővel
Elmostak mindent, ami ócska, rossz,
A csodálat úgy szívetekbe markolt,
Ahogy beszélt a szovjet traktoros,
Vékonyka ember, napként égő szemmel,
Vaskos csizmája vastagon poros,
De marka színe átfogja a tájat
Es szava, mint az ostrom, patlottot.

A szeretet, mint hőmpolygó hullám,
Ugy áradt, habzott, a hátra vett,
A szovjetek tizenhat testvére népe
Ugy fogott kézen, mint egy gyermekét.
A szovjet nép — hatalmas példaképünk
Es az utunk az ő útján vezet,
A példa nyomán, dolgozó parasztlak!
Egyetlen út van — a szövetkezet!
SEBŐK ÉVA

Nagyszerű tudományos kísérletek az élet keletkezésének titkairól

Minden élőlény sejtekből épül fel. A sejtek osztódással szaporodnak, szövetek képződnek és ezekből a szövetekből tevődik össze a szervezet. Ez az egyszerűnek látszó folyamat igen sok mély problémát tartalmaz. Ha az élőlények teste különféle sejtekből létrejött szövetekből áll, hogyan lehetséges, hogy ez a csodálatos sokféleség egyetlen sejtből keletkezett. De hogyan jött létre maga a sejt?

A vita erről az alapvető biológiai kérdéstről már több mint kétszáz évvel ezelőtt kezdődött. Nemesak a materializmus szilárd alapján álló tudósokat érdekelte a probléma, hanem azokat is, akik céljaik érdekében ködszítők emlékekhez folyamodtak s a tények bizonyító ereje ellenére a sejt, az élet keletkezésének misztikus, idealista magyarázatát adták. K. F. Volj orosz akadémikus hangsúlyozta először, 1759-ben, azt a valószínű feltevést, hogy a sejt osztódásai folyamatával egyidejűleg az élőszervezetben új sejtek keletkeznek a szerkezetnélküli fehérje-anya gókból, ami magyarázat egyben magának a sejtnek a keletkezésére is. Az élet eredetéről szóló materialista elmélettel a reakciós tudósok nagy csoportja szállt szembe. Virehow német tudós vezetésével. Virehow általános elméletét szovjet tudósok döntötték meg, közöttük első sorban Olga Boriszova Lepisinszkája.

A kiváló szovjet kutatónő a világ egyik legnagyobb életszakértője.

Számtalan tudományos műveiben kimutatta Virehow metafizikai elméletének tar-

hatatlanságát különösen Virehownak azt az alapvető tévedését, hogy a sejtek nem fejlődnek. A dialektika törvényei előre megmondják a materialista tudósok, — hogy az élő protoplazma feltétlenül fejlődik és az anyag magasabbrendű formáit hozza létre. — lehetséges, hogy még sejteket is. Mindez egyelőre csak feltevés, de a kísérlet segíti a tudóst az igazgató feladat megoldásában.

Lepisinszkájának maga a természet szolgáltatja a kísérleti tárgyat. A tyúk a tojásában találta meg a kutatásához szükséges „elő anyagot”. Mikroszkóp alatt a tojássárga szerkezetét megfigyelte egyszerű: negyedmilliméter átmérőjű golyócskák tömege, belsejükben szerkezetnélküli

félfolyékony anyaggal. Megfelelő hőmérsékleten a tojássárga lemeztől kezd és így épül fel lassan a csirke testének bonyolult szerkezetét. Lepisinszkája azonban tovább ment. Eszrevette, hogy a tojássárga egész tömegében megtalálható az az anyag, amelyből a sejtanyagok állnak. Felfedezte azt is, hogy a szerkezetnélküli gömböcskék között teljes egészében kialakult sejtek is vannak. Ez megdöntötte Virehow tanításait, amely szerint új sejtek csak már meglévőkből keletkezhetnek, osztódás útján.

Nagyszerű kísérletek egész sorát végezte Lepisinszkája. Mikroszkóp - fényképezéssel rögzítette a felmelegített tojássárga minden változását. Két órával az után, hogy a

tojássárga gömböcskék megkezdtek fejlődésüket, világosan látszott: hogyan válik a majdnem szerkezetnélküli anyag szerencés szerkezetűvé.

Még néhány kép és a születő sejteknél felfedezték az élet első jeleit: mozognak! A részecskék a középpont felé vándorolnak, itt képződik a jövő sejt magja. Még néhány átalakulás — és az újonnan létrejött sejtek maguk kezdenek elosztódni.

A fényképek másik csoportja még csodálatosabb kísérletről számol be. A tojássárga egyes golyócskái átalakulnak véredényekké, mások versejteké.

Az első sejtekből kivont protoplazmát már filmre veszik fel. A mikrofilm kockái megőrökítik a kísérlet minden szakaszát. A kísérleti tárgy ezúttal a hydra nevű, egy centiméter nagyságú, rendkívül egyszerű felépítésű vízi élőlény. Néhány hidrát mozsárban előkészítik. A hátramaradó megszűrt, tiszta protoplazmát megmuntatja a filmfelvevő gép, hogy az átlátszó, élő anyagban, fénylő, gyorsan növekvő pontocskák jelennek meg — a jövő sejtje. Mozognak, kialakul a magjuk és osztódni kezdenek. Ha 3—4 hónapra tápláló közegbe helyezik őket ezek a „szülőnélküli sejtek” egész szövetrétegeket építenek fel.

Lepisinszkája professzor kutatásai és a marxista-leninista módszerrel felfegyverzett szovjet tudósok kísérletei bebizonyították, hogy az élet keletkezésének alapja az élő feltelesen, amely önállóan fejlődni és újabb sejtekké képes életet adni.

Támadás a szárazság ellen

Ez a címe Anna Gorkó, a „18. pártkongresszus” kolhoz elnöke című, legújabb könyvének. Anna Gorkó az Oroszországi Szocialista Szövetség Szovjetbizottság Legfelső Testületének képviselője — a könyvben beszámol az élenjáró volgamenti kolhozok gazdasági tapasztalatairól és átadja a természet erői legzászának értékes tapasztalatait.

A könyv külön fejezetben számol be a kolhoztermelés gépezésének kérdéseiről és az élenjáró micsurini tudomány alkalmi felhasználásáról. Érdekes adatokat közöl a kolhoz fejlődéséről, gazdasági eredményeiről. — 1933-ban egy hektáron volt művelésben 1000 méternyi terület. — 1934-ben már 1000 méter volt. Ma hektáronként át-

lag három és félszer annyi gabona terem és a napi tejhozam majdnem nyolcszor annyi, mint a közepi átlag. Az állattenyésztés termelékenysége és a terméshozam szüntelen növekedése eredményeképpen a kolhozban új barnok, világosörömmű klub, gépkocsiszín, vízgyűjtő és sok más épült.

Anna Gorkó könyvét sorozat fogja követni, amelyben az ország különböző területeinek élenjáró kolhozi és kolhozistái beszámolnak tapasztalataikról. Ezek a könyvek hozzájárulnak a szocialista mezőgazdaság élenjáró eredményeinek széleskörű terjesztéséhez.

4 oldal
1933 szeptember 17.

Az ellenforradalmi korok úgynevezett konszolidált szakaszának kulturpolitikai hivatásosai kirakatintézményként mutogatták a debreceni egyetemi klinikatelepet. Az új-barokkos álkultúrforrás nagyhangúan és öntömönöző hangnemben kürtölte világáig, hogy a debreceni Nagyerdőn „Közép-Európa legszébb, legmodernebb klinikatelepet építették fel.”

Hát, ami a felszínes tetszetőséget illeti, a debreceni egyetem orvskari telepe valóban kielégítően látszott „minden korszerű kívánalmat”. Akit netán nem juttat az első pillanatban bűvöletbe a Nagyerdő fái közé ékelt klika-telep külső szépsége, azt még a „híres” aluljáróba is levezették, had lássa azt a földalatti összefüggő hálózatot, aminek — mint mondták — „nincs párja Európában egyetlen klinikai telepén sem”. Nem is volt vége-hossza az álkultúrforrás hazug hivatali világához méltó újbarokkos dícséreteknek — a klinikákat illetően. Hanem a klinikák mellett az elméleti tudományos intézeteket már nem nagyon mutogatták. Hallgattak rólok, miként a sír. S volt is ok eme hallgatásra. Nagy oka volt annak, hogy a kirakat-intézményszámba menő klinikák mellett — enyhén szólva — ne dicsekedjenek az orvoskar elméleti tudományos intézeteivel. A gondosan kiépített klinikákkal ellentétben ugyanis az elméleti tudományos intézeteket — néhány kivétellel —

egyetlen épületben szuffolták össze

Együtt volt az anatómia az élet-tannal, biokémiával, a fejlődés-tannal, a körbonctannal s még pár más intézettel. Ez a zsúfoltság megjelölés zavarokat okozott mind a tudományos munkában, mind az orvostudományban. Erről azonban nem illett akkor beszélni. Annál nagyobb volt a megrökönyödés, amikor egyik nagynevű öreg, de temperamentumában fiatalos elméleti orvos-tudósnak egy napon, a 30-as évek elején mégis csak fel merre tárni a debreceni egyetem orvskari telepeinek rejtelmeit, az elméleti tudományos intézetekben uralkodó botrányos helyzetet. A kiváló tudósnak fejét követték „nagy büntette” miatt. Botrányhősnek neveztek ki azt a lelkismeretes férfiút, aki a magyar sajtó néhány munkatársa előtt teleplezett egy kultúrbotrányt.

Miért kellett most mindezt aluljáróban elmondani? Azért, hogy megvilágosodjék, milyen közelmúlt mulasztást hoz helyre népi Magyarországnak kulturkormányzata a debreceni orvskari telepen, amikor az öt-éves tervciklusban egymásután kapnak

önálló épületet

a debreceni egyetem orvskarián az elméleti tudományos intézetek. Elsőként a kórélettani intézet, amely már az új tanévben önálló, új épületben folytatja működését. A kultuszminisztérium építetető vállalatának, az Általános Beruházási NV-nek megbízásából a debreceni Magas építő NV dolgozói a befejező munkálatok utolsóelőtti szakaszán tartanak. Az építőtárlalat két vezetőtagja — Kalenda Loránt főmérnök és Csúry Kálmán vállalatí tükár — kíséretben megtekintették az építkezés színhelyét.

Már áll az új kórélettani intézet a Nagyerdő fáiak sűrűjében. A kőművesek mind a három emeletet felhúzták, a tetőt, terraszt is kiképezték s most már csak a belső munkálatokon dolgoznak: a földszinten, az

OKTÓBER 1-RE ELKÉSZÜL A KORÉLETTANI INTÉZET

egy-egy emeleten és az alagsorban. A kőművesek munkája összefolyik a szerelőkével, a festőkével, ácsokéval, épületasztalosokéval, csempézőkével. Az előadóterem hosszan kiugrik középen a főépületből. Karzatszerűen képzett másfél emeletnyi magasságú a 150 hallgató befogadó előadóterem. A katedra és a filmvásznon helye az alagsorban nyúlik le. A mütő is az alagsorban van, mégpedig az előadóterem tőszomszédságában, hogy demonstrálások esetén ne kelljen hosszú s időtpazarló vargabetűket járni a halgatóknak az előadóterem és a mütő között.

— Ez is egyik különlegessége a sok közt a mi kórélettani intézetünknek — tájékoztat a távol-levő Kesztlyús Loránt professzor, intézeti igazgató, a debreceni orvoskar jövővi dékánja helyett Szilágyi Tibor dr. adjunktus, az intézet vezető-tanára.

— Azért mondom, hogy egy különlegesség a sok közt — fűzi tovább a szót Szilágyi adjunktus —, mert alig lehet felsorolni

az új intézet sok előnyét. A sok közül csak párat ismertetek itt. Kísérleti állataink istállókamrái például — az eddigi szokásokkal szemben — a legfelső emeleten kapnak elhelyezést. Ez az állatok és az itt dolgozó emberek szempontjából egyaránt előnyösebb, mint a régi módszer, vagyis az, hogy a kísérleti állatokat pincében tartották. Előnyös az állatok neozotatása, levegőztetése és kellemetlen szagok elkerülése szempontjából is. Boxokban elhelyezve, egyenletes hőmérséklet alatt lehet tartani, így a kísérleti állatokat, amelyek nem férgesedhetnek el s váratlan betegség nem lepheti meg őket, mert a kísérleti kutyák és togeri malacok részére levegőző és napozó terraszok épültek. Az étket takarmányfelvonó szállítja fel számukra.

Hat laboratórium

működik majd az épületben s azok érdekessége, hogy a laboratóriumi asztalok előregyártott vasbetonelemekből készültek.

Egy-egy laboratóriumban annyi hallgató számára lesz hely, hogy az orvoshallgatók közül senki sem maradhat ki a laboratóriumi munkából. A laboratóriumi asztalok mellett a hosszanti képzésű konzol-asztaloknál minden hallgató kellő fényvilágításban s kényelmesen dolgozhat. Lesz úgynevezett hidegszobánk, ahol elektromos hűtővel állandóan tarthatjuk a mínusz 5 fokot. A víruskutatás és a mikrobiológiai kísérletek számára a hidegszoba fölött az emeleten állandó 37 fokot tartó úgynevezett termosztát, vagyis melegszoba is lesz. Lesz úgynevezett autoklav fertőtlenítő fülkénk, ahol állandó magasnyomású vízgőzben a nap bármely időszakában folyhat a fertőtlenítő eljárás, míg a régi intézetben a laboratóriumban kellett aránylag kezdetleges módon fertőtlenítenünk.

— Mindez azonban — mondja emelt hangszólyal Szilágyi adjunktus — csak mellékes kuriózumnak tűnhet az alapvető vál-

tozásához képest. Az új intézetben már teljesen az épülő szocializmus

új irányelveinek

megfelelően folyhat mind a tudományos kutatómunka, mind pedig az orvostudomány. Míg azelőtt éles szakadék tátongott az elméleti kutatók és a klinikus orvosok között, ez az ellentmondás most felszámolóban van. Megszűnik az elméleti orvostudomány elszigeteltsége, az új intézetben korszerű módon juthat kifejezésre a klinikusok és az elméleti kutatók együttműködése. Ez hasznosan termékenyíti meg a tudományt elméleti és gyakorlati vonatkozásban egyaránt, úgyannya, hogy lényegében megszűnik a skolasztikus ellentét elméleti és gyakorlati tudomány között. Gazdagodik ezzel az orvostudomány is, mert több és jobb képzettségű orvosok nevelődnek az új intézet falai között és gazdagodik a dolgozó magyar nép, amelynek békeharcat támogatja korszerű tudományos és nevelési módszereivel az új intézet.

Szabó György fiatal műépítész, az Általános Beruházási NV debreceni megbízottja megmutatja a terveket, amelyek szemléltethetően igazolják Szilágyi adjunktus szavait. A kórélettani intézet új épületében működik majd a II. emeleten a mikrobiológiai intézet, egyelőre ugyan csak Kesztlyús professzor irányításával, míg kettő nem választják a mikrobiológiai tanszéket a kórélettantól.

Az építési dolgozók

nagy munkát

végeztek, amíg az alaptól a tetőzetig eljutottak. Az alapozásnál a talajvízzel kellett megbírkóznia a kőműveseknek kellett átvátoztatni a vizet át nem bocsátó kemény vöröshomokréteget. Az építés vezetője húsznegyéhány éves fiatalember. Ifj. Tóth Ferenc. Ő építette a nagyerdői szabadtéri színpadot és Magyarország legmodernebb kultúrthosát, a hajdúszoboszlói kultúrthost. A beosztott dolgozók munkáját nehezítette az, hogy a tervezőiroda mindig módosította a tervet s gyakran kész falakat kellett lebontani egy-egy módosult tervezési megoldás kedvéért! A munka nehezén azonban túlvannak. S ebben az öreg és a fiatalabb dolgozóknak egyaránt nagy részük van. Az éltesebb-korúak között, a hetven év előtt álló Szentesi József emné az építkezésnél egy

új találmánnyal

gazdagította építőiparunkat. Nevezetesen a csikóállvánnyal, amelynek előnye a gyors fal felhúzásoknál mutatkozik meg legjobban. Hatvanhétéves Kocsis István habarcskeverő, ki a múlt héten 180 százalékos ért el. Felülmúlta a koreai heti teljesítményét. A Koreai Hétet egyébként a fiatal Farkas János kőműves 220 százalékos ért el, de nyilván elbizta magát, mert azóta visszaesett. Géder János csempéző, Arany András kőműves, Bors István csempéző, Ber-talan János kőfaragó, mind-mind megközelíti a 200 százalékos. De em maradtak el a segédmunkások sem, köztük a diákokból álló segédmunkás-brigád.

— Két hét múlva mindennel kész leszünk, nemcsak a kőművesmunkával de a szobafestéssel, szereléssel is — jelenti Tóth Ferenc olyan határozott hangszólyal, hogy nem lehet kétségünk: október 1-én új intézet áll a debreceni Nagyerdő egyetemi orvskari telepen az új Magyarország erősségére.

Nagy Tibor

ROMÁN TÁNC,

magyar népdal...

A KÖRÖSSZAKALI MAGYAR ÉS ROMÁN FIATALSÁG KÖZÖS KULTURMUNKÁJA

Álmodhattak-e valaha Körösszakállon, ebben a bihari kis faluban, amelynek magyar és román a dolgos paraszti népe, arról, hogy egyszer majd együtt szerepelnek magyar és román fiatalok, kiki a maga népdalaival, táncáival? Igen, talán álmodhattak róla. De álmaik megvalósulását csak a népi demokráciában érhették meg, amikor eltűntek a nemzetiségek közé éket verő politika utolsó maradványai, amikor a mult bűneit a magyar és a román nép barátságának napról-napra mutakozó eredményei feledtetik...

A hajdú-bihari megyei tanács népművelési alosztályán

találkoztunk össze Lakatos Rudolfal, a körösszakalli román fiatalok vezetőjével. Most, hogy községe már ide tartozik, jött jelentkezni és támogatást kérni a község román fiataljainak kulturális törekvéseihez.

Negyvenegy éves, hollófeke tetejébe már ösz szálak vegyülnek, de azért még ő árja a szót a népi táncokban.

Először hát a népi táncokról beszélgetünk.

— Nagy kedvvel jönnek a fiatalok, hogy egy igazi, jó népi táncosportot alakítsunk — mondja. A „kaluser” a „szirba”, meg a „hora mare” csalogatja őket, járják is szépen, büszkén valamennyien. A támogatás, amit kérünk, arra szolgálja, hogy egyforma népi viseletet csúszaltassunk a táncosoknak.

MAKULÁÉK HÁZHOZ JUTOTTAK...

vannak a régi hepe-hupák. Egyenletesre planirozták már jórészt a házak környékét új gazdáik.

Tégla az alapja mindegyiknek — a téglát a város adta. Vályog a fala, — ezt már ő maguk vetették. A város fizette ácsok faragták a tetőt, új cserépi piroslik rajta. Tég-lából van a padlás fala is, a kémény is, amely vidáman füstöl.

Még friss a vakolat a falon. A meszelés munkája még hátra van. Akkor lesz csak igazán szívet vidámító az emberséges lakáshoz juttatott cigányesaládok házáinak a képe. Belül már csinosítgatják. Az egyikben fényképek vannak már a falon, a másiknak a nagy ablakán pedig két üvegfestmény.

Makula Ferencék, Rostás Gusztávék, Rostás Bélákék, meg Lakatos Jánosék már be is költöztek. Négy család — huszonketten vannak.

Hivatalos emberrel jöttünk most látogatába az új házakhoz. Tóth Mihályt, a városi

tanács műszaki osztályának kiküldöttét már régi ismerősként fogadják a házhöz juttatott cigányok. Gyors beszéddel, de nagy bizalommal fordulnak hozzá: „Ez is, az is kéne még...”

— Meglesz — hangzik a válasz

— Meglesz minden — mosolyog rá Tóth Mihály az öt körülfogó cigányokra. Ebben a két szobában pedig mi, akik most kijöttünk ide, hogy látván lássuk a népi demokráciának mindenkiire egyformán érvényes gondoskodását ebben a két szobában újabb bizonyítékát érezzük, hogy a dolgozó nép államában leg-főbb érték az ember s nem számít, hogy bőre barna-e vagy fehér.

A régi rendszerben üzött vadként élő cigányok is megbecsült tagjai a dolgozók társadalmának, amely — ime — emberi otthonhoz juttatta őket. Egyszerű szavakkal fejezik ki most, amit éreznek:

— Jó munkával fogjuk meghálálni...

NEGER SORS

Ann. Páry amerikai néger trónb. „Az utca” című regénye New Yorkban játszódik le. Erős realizmussal és mély asszonyi érzéssel megkapó képet rajzol a színes emberek szolgasorsáról és kiközösítéséről a monopollkapitalista társadalomban. Az ill. közzölt szemelvény a mű harmadik fejezetében található amelyben leírja a fiatal néger munkásnő, Lutie kétségbeesését, aki nem akarja, hogy kisfia, Bubi, a „fehérek” szolgája legyen.

Miután Lutie kiszállt a földalattiból, lassan ballagott az utcán át és arra gondolt, ha megold egy problémát, újabb merül fel helyette. Csak ketten éltek Bubival. Nem volt senki sem, aki törődött volna fiával az iskola után. Nem tudta, mit tartson rosszabbnak, magányát a sivár helyiségben, vagy amikor az utcán járszák, ahol a legkisebb veszélyt a hatalmas forgalom jelenti, amely a 116. utcában lezajlik: autóbuszok, postakocsik, újságkihordókocsik. Ezek fel s alá cikáznak és elővigyázatlanul bekanyarodnak az Avenuebe. A forgalom szembeütnő veszélyt jelentett, amelyet látott így módjában volt kikérülni. Túláságon fiatal volt ahhoz, hogy a többi veszélyt felismerje és kikerülje...

Az egész utca tele volt cipőtisztító gyermekekkel. „Cipőt tisztítani, kisasszony? Cipőt tisztítani, kisasszony?” — kérdezték serényen minden oldalról.

A legtöbb asszony bevásárlásból tért vissza, nehéz szatyrok cipőket. Megfigyelte nehézkes járásukat s látta mennyre fájl a lábuk a széles, kitaposott cipőkben is. Egész nap dolgoztak a fohérek konyháiban, villant át agyán. Azután hazatértek és fél éjszakán át főztek, tevékenykednek saját családjuk számára.

Es újra hallotta a tolatkodó kérdést: „Cipőt tisztítani, kisasszony? Cipőt tisztítani, kisasszony?”

Gondolataiba elmerülve haladt tovább. Ez is olyan dolog volt, ami bántotta. Ezeknek a gyermekeknek más módon kellene pénzre keresni, nem cipőtisztítással. Ez alapján véve elhibázott dolog. Ugy tünik fel, mint ha már előre előkészítettek őket arra a szerepre, amelyet majd játszaníok kell. Ha zsenge ifjúságukat cipőtisztítással töltik, akkor természetesen veszik azt, hogy életük hátralévő részében padlókat mosnak fel és lépcsőket tisztítanak.

Majdnem a házuk kapuja előtt ismét hallotta a kérdést: „Cipőt tisztítani, kisasszony?” és utána kuncogást. „Ihú, anyu, meg sem ismerél?”

Gyorsan megfordult, de anynyira megbökkent, hogy kétszer is odanézett, amíg megbizonyosodott igen, Bubi volt. Lovaglóülésben helyezkedett el a cipőtisztító ládán. kerék fejének árnyképe rávetődött a háta mögött lévő bérház téglafalára. Ránevetett, arcoskájá ragyogott a meglőgedéstől, hogy sikerült meglepnie anyját. Hátrahajította fejét és láthatóvá váltak erős, egyenletes fogai.

Rövid időre volt szüksége, hogy kis csomagjait elhelyezze bal kezében, ezalatt a legapróbb részletekig megfigyelte a cipőtisztító ládát. Az ülésre egy darab kapott, a vérszöngy volt szegezve. A fémplátek, amelyek a ládát összetartották, úgy fényltek, hogy visszaverték a lemenő nap sugarait. 10 centes üvegek cipőfényesítővel, egy agyonhasznált cipőkefe és fényesítőkefe sorakoztak katonás rendben egy kis fiókban az ülés alatt. A láda oldalát Bubi gyufa-

fedélgyűteményének egy része díszítette. Lutie hevesen arcultotta fiát, aki csodálkozva tekintett rá. Ez arra készítette, hogy ütését megismételje. Az anya nagyon megvetette magát ezért a tettéért, hogy újra kezét emelt gyermekeire.

— De anyu! — tiltakozott Bubi és mekkisérte, hogy karjával védelmezze arcát.

— Takarodj hazá! — parancsolt rá Lutie. Feleltotta a fiát. Az előrehajolt, hogy fel-emelje a cipőtisztító-ládát. Erre az anya újlag pofonütötte. — Hagyd itt ezt a holmit! — parancsolta keményen.

Hangja a dühtől rekedt lett. — Dolgozom, hogy mindened meglegyen, amire csak szükséged van, és ezalatt te itt az utcán cipőt tisztítasz, mint a többi kis niggerek!

De egy belső hang azt sutto-

golt rá Lutie. Feleltotta a fiát. Az előrehajolt, hogy fel-emelje a cipőtisztító-ládát. Erre az anya újlag pofonütötte. — Hagyd itt ezt a holmit! — parancsolta keményen.

Hangja a dühtől rekedt lett. — Dolgozom, hogy mindened meglegyen, amire csak szükséged van, és ezalatt te itt az utcán cipőt tisztítasz, mint a többi kis niggerek!

De egy belső hang azt sutto-

golt rá Lutie. Feleltotta a fiát. Az előrehajolt, hogy fel-emelje a cipőtisztító-ládát. Erre az anya újlag pofonütötte. — Hagyd itt ezt a holmit! — parancsolta keményen.

Hangja a dühtől rekedt lett. — Dolgozom, hogy mindened meglegyen, amire csak szükséged van, és ezalatt te itt az utcán cipőt tisztítasz, mint a többi kis niggerek!

De egy belső hang azt sutto-

golt rá Lutie. Feleltotta a fiát. Az előrehajolt, hogy fel-emelje a cipőtisztító-ládát. Erre az anya újlag pofonütötte. — Hagyd itt ezt a holmit! — parancsolta keményen.

Hangja a dühtől rekedt lett. — Dolgozom, hogy mindened meglegyen, amire csak szükséged van, és ezalatt te itt az utcán cipőt tisztítasz, mint a többi kis niggerek!

De egy belső hang azt sutto-

golt rá Lutie. Feleltotta a fiát. Az előrehajolt, hogy fel-emelje a cipőtisztító-ládát. Erre az anya újlag pofonütötte. — Hagyd itt ezt a holmit! — parancsolta keményen.

Hangja a dühtől rekedt lett. — Dolgozom, hogy mindened meglegyen, amire csak szükséged van, és ezalatt te itt az utcán cipőt tisztítasz, mint a többi kis niggerek!

De egy belső hang azt sutto-

FRAJERMAN:

Anja iskolába megy

Es bármilyen is volt az idő, akár eső esett, akár tiszta nap volt, a földön mindig pontosan feleltek.

— Jó reggelt, Marja Ivanovna! Itt vagyok!

Egyik reggel szörnyű gomolyokban óriás fekete felhők emelkedtek a városra. Kitorrt az orkán. A szél zúgott és szivelt. A madarak rémülten repültek a fák között. A kutyák a házaikba menektek. A fiatal fák a földig hajlottak, a szél lepte a zöld, illatos leveleket.

Ilyen kegyetlen volt a szél. Marja Ivanovna gyorsan bezárta valamennyi ajtót és bereteszte az ablakokat.

Bladtan nézte kedvelt fiát, amely nem mezei állat, a tornác mellett. Hegyi a kislány.

Marja Ivanovna ezen a napon nem várta diákjait. Az utca kihalt volt. Csak egy merész fiú akart átfutni rajta. De a szél levegte a lábáról és tudj' Isten hova vitte a sapkáját.

Marja Ivanovna hangot hallott az ablak alatt. Kiszépett a tornácra.

A szél rogtán elkapta és majdnem a falnak nyomta. Amikor megfordult, egy kislány pillantott meg rá. A tornác mellett. Óriási közt magával, hogy meg ne ijogjon, szilárdan álljon a viharban.

— Megjöttem! — mondta a kislány.

Anja Mamjedova volt az arca sápadt volt, fekete hajfonatát meg a világos szalagot a szél tépte, de kicsi alakja egyenesen állt alig ingott meg a viharban.

— Miért hoztad ezt a súlyos követ? Dobjd el gyorsan! — kiáltotta a tanító.

— Azért vettem fel, hogy a szél el ne fújjon. Félttem, elkésem az iskolából. A szél nem ült el, de lám, megjöttöm. Add gyorsan a kezdet — mondta a kislány és minden erejét megfeszítette, hogy el ne ejtse a követ.

Ekkor a tanító, a széllel küzdve, Anja Mamjedovához futott és szorosan magához ölelte.

Igy mentek be együtt az iskolába, a követ pedig óvatosan lerakták a tornácra. Az orkán még súvított.

De a totygva, amely mellett elhaladtak felfogta a szél. Na, amias azai hajlongtak. Nehéi is teiszett ez a kislány, aki nehéz követ hozott magával, hogy meg ne ijogjon, szilárdan álljon a viharban.

— Testvérenek éreztetted, hogy a követet?

Urgyűlölet

Írta: Móra Ferenc

Sokat beszélnek mostanában a paraszti urgyűlöletről s bátor vagyok azt mondani, hogy nem is olyan nagyon csodálkoznék rajta, ha volna valami kis alapja a beszédnek.

Ha már hazatértem ezzel a példával, ígthon is meredök, gyermekkorom közizagatásai emlékeimnél — a parasztnak leginkább ilyen úri emlékek vannak — amelyekről én soha többet az életben nem tudtam megszabadulni.

Mindenkinek akadnak hivatalos helyeken hol kelleme, hol nem kelleme dolgai, természetesen nem kelleme is, aki magam is szoktam hivatalos lenni, noha csak olyan, sem szorosan veti. (A magyar állam felfogása szerint ugyanis könyvtár és múzeum csak magánvállalata a városnak, úgy, mint a szemétfuvarozás.) Dacára annak, hogy mi múzeumigazgatók nem számítunk olyan szorosan vetnek, mint a hóhér — akitől elismerem, hogy lényegesen szorosán végzi hivatalát — nincs panaszom a hivatalos helyekre.

Akár hullóvakolatú falusi jegyzői irodákba nyitok be, akár a puhaszöngyű főispáni szobáján kopogtatok, majdanútt szíves fogadásban van részem. De meg kell vallanom, hogyha csak lehet, mindig bátrabb tisztviselőháramat küldöm megam helyett a hivatalos helyekre, s ha nekem muszáj mennem, mindig félénken, alázaatosan, szorongó szívvel lépem át a hivatalos küszöböt. En ez az ottgalel féltelmet a hivatalos emberektől, legyenek azok hajdúk, vagy szolgabírák, adóisztek, vagy vasúti pénztárosok, hazulról hoztam, a szegénysoron épült szű ői házból.

Pedig a szüleimet sohasem bántotta senki, hiszen nem is volt miért: jórényszelő, szelíd, glázáros szegényemberek voltak; az édesanyám mindig letörölte kötőjével az úgy is tiszta széket, amelyre Csajka végrehajtó úr lepihent, míg írásba foglalta a magyar államnak két malacokra írógépyű igényét és a nagy műre édesapám mindig a borostakancsóval látogató vele áldomást, ő magy csak pohárral kocogtató. Az apámm-k hogy úgy mondjam, doktorátusa volt a szegénységből.

doktor utrusque volt, először a szűcselő szegénye, aztán a szűcselő. Kapa koldusa. De soha egyik minőségben se volt összedűköztet semmiféle jörvényel se, eba pedig nagyon nehéz bele nem hágni. És mégis, ha apámm-k a város-házára kellett menni, akár adó-ügyben, akár katon-ügyben, akár valamí összerás, vagy paszuszoktából, akkor azt már egy héttől előbb mindig megudtuk a viselkedésből. A mindig nótás, nevető ember akkor szótan lett, rosszkodvón jött-ment s mindig ráhagott a macska farkára — egy szóval h, úriember lett volna, akkor úgy mondanám, hogy ideges volt.

Miért? Hiszen a városházán már nem boroztak s rendes úriemberek csibukoztak az ajkák poros, homályos barlangjában. És mégis félj' öltük ez spám, mint ahogy az ő apja, meg annak az apja félt, mert ők urak voltak, belül bizonyosan nagyon derék, jószándékú és jószívű emberek, de kifelé, mifelénk (űskéjikkel fordul, mint a vadgesztenye, mi pedig paraszrok voltunk, akiknek évezzedekön át a vértékbe jvődött, hogy a parasztnak ezen a világon félni kell az úrtól és ki tudja, talán a másik világon is.

Biztosat nem tudhatunk erről a Daru-utcaból, de a gyepes árok, partokon sokáig rebegettek arról egy szívhez szóó jörvéneket, hogy milyen kijátással kecsesgették e tekintetben a népeket az a mérgees úriember, aki alkapiányi rangban vigyázott a rendre a kis-kunok csöndeske városában.

Elnézte egyszer az ablakából, hogy a városháza udvarán milyen sokáig kinődjék a fgyos földön valamí cagy tuskóval egy rossz-bocskoros, rongyokkődmönös öreg favágó.

— Ne szuszogj olyan soká, hé! — kurtantott ki rá az ablakon. — Mit lopod a napot, hiszen nem szalmakzal az!

— Nem lopom én, tekintete, uram — örögste verajérte: négmöne újjalva a rongyos ember. — Hiszen tudom én, hogy ezen a világon a paraszok a do-

log. — Csakjs — nevetett az alkapiány. — De csak ezen a világon. A másvilágon már jk lesznek az urak.

— Hát persze — bölntött az úriember. — A másvilágon éi dolgozok, nem te. Te csak ülsz a kádban, a forró szurokban és nézed, hogy én hogy rakom alá a tűzet.

Persze, hogy az alkapiány úrnak esz-ágában sem volt, hogy ő majd lemegy a pokolba inkvizíciót játszani. Csak figurázott és jöröjésből jszizgetté a ködmönös. Legfőjébb arra gondolt, milye neveltség lesz ebből a déljörözésnél a Korocában.

Csakhogy a ködmönös ember továbbadta a nyugtalanító hírt a szegénysoron és ezzel rendkívül megnövelte az alkapiány úr amúgy sem csekély tekintélyét. Persze csak addig, amíg élt. Mikor megialt a tekintetes úr, az alkapiány úr, s ha megvan még a sírja, azon is csak olyan kakukfűcő, mint a ködmönös ember besüppedt sírján.

De a mai úr csak olyan megszívten a mai paraszttól, mint az apák voltak egymástól. S mikor urgyűlöletnek nevezi a tarótkodást és bizalmatlanságot, akkor nem gondol arra, hogy cem is igen igyekezett magát megszeregetni a paraszttal. Az ezeréves választófalat kétfélel hordták s nem a paraszti horda bele a nagyobb részt. Tessék föllepni a magyar közmeredások gyűjteményben az úr és a paraszti című részre. Igaz, hogy a paraszti azt mondja, „nem jó úrral egy (aló) cseresznyézi, mert meg-lövöldöz a magjával”, meg, hogy az úr a pokolban is úr”. Igaz, de a paraszti csak azt mondja. Az úr szólásmondásokban mindig jöbb volna a gyűlölet. Mert az egyik szerint „huncut a paraszti, ha már egy araszt”. A másik szerint pedig, ameylk alighanem Dózsa György tisztelőre jrmeg, de máig is él, „álvte jó a paraszti, akkor is a fene egye-

magfordult és egyenesen anyja arcába tekintett. Lutie érezte, hogy át kellene ölelni fiát, de elgétváre vár, szemeiben még csillognak a könnyek, de Bubi láthatólag minden bátorságát összeszedte, hogy kimondja mindazt, ami szívéen fekszik, bár nem volt benne biztos, hogy anyjára mindez milyen hatással lesz. Lutie komolyan hallgatta a gyermekeket.

— Az mondottad, pénzre van szükségünk. Ezt sokszor megismételled. En csak meg akarom próbálni, hogy a cipőtisztítással valami pénzt keressek. — mondta zavartan. — Mi van ebben rossz?

Lutie törte a fejét a feleletlen és eszébe jutott, hánször mondotta neki: „Nem, nem vagyunk abban a helyzetben hogy csemeget vegyünk.” Vagy a mozi ugyan csak huszonöt centbe kerül, de ez a huszonöt cent lehetővé teszi, hogy a cipő meg-talpalásait ki tudjam fizetni... Gondosan megválogatta szavát:

— Felbőszített az a mód, ahogyan megkísérleted a pénzszerzést — így kezdte, majd lehajolt hozzá. Arcuk egymás mellett volt. Keresve a találó kifejezéseket, lassan így szólt:

— Lásd, a színes emberek sok-sok év óta cipőt tisztítanak, ruhát mosnak, padlót súrolnak. A fehér emberek azt hiszik, hogy ez az egyetlen munkaterület, amelyre alkalmasak. A nehéz munka. A piszkos munka. Az a munka, amelyet a legrosszabbul fizetnek.

Arra a kis, sültet lakásra gondolt, ahol tartózkodtak, a 116-os utcára, amelyben összeszűföldtak az emberek, akik ugyanolyan lakásokban élnek, mint a kültekelen, kiket a fehér emberek nyílt ellenségeskedéssel bámulnak meg. Izgatottan beszélni kezdett, a nélkül, hogy most már válogatta volna a kifejezéseket.

— Nem engedem, hogy nyolc-éves fejjel azt tedd, amiről a fehérék azt tartják, minden nyolc éves színes fiú számára kötelező. Mert ha te nyolc éves korodban cipőt tisztítasz, úgy minden valóságosság szerint nyolcvan éves létedre is ugyan-ezt teszed. És ezt nem engedem.

Bubi figyelt, a nélkül, hogy szemét levette volna anyja arcáról, nem vágott közbe. Arkifejezése oly komoly lett, hogy Lutie gondolkodott azon, vajjon helyesen tette-e, nem lett volna okosabb mindazt, amit a fehérrekr51 mondott, elhallgatni. A gyermek nagyon fiatal volt ahhoz, hogy ilyen dolgokról tudomást szerezzen, és az anya nem volt biztos benne, mondani-valóját helyesen fejezte-e ki. Semmi sem jutott az eszébe, amivel cnyhítette volna szavai súlyát, ezért megeregette a fiát vállalt.

A hosszúhátú állami gazdaság vezet az őszi árpa vetésében

Hogy dolgozó parasztságunk öntudata mennyire fejlődött az elmúlt évi őszi árpa vetésében, az az eredményekből látszik. Az egész megyében 100 százalékos munkát végzett minden állami gazdaság is, keleti kivételével, de ezek is hamarosan befejezik a munkát.

ban a hosszúhátú gazdaság dolgozóit tüntek ki, akik az őszi árpa vetését száz százalékosan elvégezték. Az egész megyében 100 százalékos munkát végzett minden állami gazdaság is, keleti kivételével, de ezek is hamarosan befejezik a munkát.

KOMÁDIBAN BEFEJEZTÉK RIZSARATÁST

Püdes és Biharjárdai elsőnek végeztek a terménybegyűjtéssel és most is az első volt, hogy bejárnak az új versenyre, mely végeredményben jövő évi kenyérünk érdekében újabb teljes munkát kíván dolgozó parasztságunktól.

A rizsaratási munkálatokat teljesben befejezték a Komádi állami gazdaságban. Igen szép eredményt értek el a gazdaság dolgozóai a rizsaratásban. Az első vagyon rizst már újraindították a hátrahagyott felét és hamarosan a komádi állami gazdaságban termelt rizsből kerülhet készítésre a dolgozók asztalára.

ahol már befejezték az őszi árpa vetését és ahová az elmúlt napokban egyre növekedő számban jelentkeztek a csoportban való felvételre.

A szerepi termelőcsoport, ahol már befejezték az őszi árpa vetését és ahová az elmúlt napokban 19 középaraszt lépett be, vasárnap új dolgozó parasztokat vesznek fel a tagság sorába.

A váncsodi termelőcsoportba vasárnap 10 dolgozó parasztot vesznek fel ünnepélyesen, akik az elmúlt hétfő folyamán jelentkeztek felvételre. A jó eredmény azt bizonyítja, hogy a dolgozó parasztság körében nem csökken, sőt fokozódik az érdeklődés a szövetkezeti gazdálkodás iránt és hogy a váncsodi termelőcsoport népszerűsége az őszi mezőgazdasági munkák megindulása után is fokozódik a felvilágosító munkát, a szövetkezeti agitációt.

A bihari nagybecsői „December 21” termelőcsoportban az elmúlt vasárnap az ünnepélyes megfolyással meghívták számos kiváló szociális és középaraszt is. A vasárnapi taggyűlésen közülük számosan lesznek a „December 21” csoport dolgozó tagjai.

A földesi „Petőfi” termelőcsoport, múlt vasárnapi értekezletén részvető dolgozó parasztokat közül a hétfő folyamán három középaraszt jelentkezett, hogy vegyék előjegyzésbe, mert vasárnap be akarnak lépni.

Péterszágen vasárnap alakult meg az új termelőcsoport. Az előkészítő bizottság a közönséghaza előtt nyilvános gyűlést tart.

A meglévő csoportok erősödése mellett, így izmosodik új csoportok és új csoportokkal a szövetkezeti mozgalom Hajdú-Bihar megyében.

Debreceni mérnök a nagy sztálini természetátalakítási tervről

A hatalmas sztálini természetátalakítási terv a világ szabadságszerető népeinek őszinte csodálatát vívta ki. Amint egymásután bontakoznak ki a korszakalkotó terv részletei, megvilágosodik a dolgozó százezer előtt, hogy a Szovjetunió békés alkotó és teremtő munkával építi a kommunizmust és az imperialisták háborús kardsörtetésétől meg nem zavarva biztosítja a szovjet emberek millióinak boldogabb jövőjét.

A Szovjetunió természetátalakító munkája ezen a politikai jelentőségen túl a világ minden műszaki szakemberének érdeklődését is a hatalmas sztálini terv műszaki megoldása felé fordítja. Még az imperialista államok műszaki emberei is elismerni kénytelenek a zseniális terveket. A népi demokráciákban pedig, ahol a műszaki értelmiség tevékenyen kapcsolódott be a szocializmus építésének munkájába, minden mérnök és műszaki szakember lelkes örömmel kíséri figyelemmel a Szovjetunió kezdeményezését, a szovjet mérnökök nagy munkáját.

A Szovjetunió példáján végezzük munkánkat mi is — mondja Andrassy István, a városi tanács közlekedés- és műszaki osztályának csoportvezető főmérnöke. — Közlekedés- és műszaki osztályunkban, az építkezések tervezésében és lebonyolításában az egyre bővebben rendelkezésünkre álló szovjet szakanyag segít.

Hogy mást ne mondjak, az „Építés, Építész” c. szaklapunk állandóan hozza a Szovjetunióban folyó nagyszabású építkezések műszaki leírását, a szovjet mérnökök munkamódszereiről ad ismertetőt, a szovjet újítások és észszerűsítések közkinccsé lesznek nálunk is.

— A magyar műszaki dolgozók, a műszaki értelmiség érdeklődésének középpontjában a hatalmas sztálini természetátalakítási terv áll. Valójában új fejezetet nyit ez a terv a mérnöki tudomány és a földművelés történetében.

— Mi, a városi tanács közlekedés- és műszaki osztályának dolgozói rendszeresen foglalkozunk a szovjet műszaki eredmények megismerésével és megismerésével. Éppen ma, a hivatali munkaidő megkezdése előtt tartott értekezletünkön beszéltük meg a turkmen főcsatorna építésének tervét. Az ismert adatok birtokában csak a legnagyobb elismerés és őszinte csodálat hangján nyilatkoztunk meg mindenki erről a hihetetlen méretű tervről. Bizonyosak vagyunk abban, hogy a szovjet nép a nagy Sztálin vezetésével ezt a tervét is sikerrel hajtja végre. A szovjet emberek millióinak építőmunkájára erőt ad nekünk is, hogy a szovjet példán elindulva dolgozzunk a szocialista Magyarország építésében, az ötéves terv végrehajtásában, a nagyszabású beruházások gyors és pontos elvégzésében.

Újabb csatlakozások a bihari tordai felhíváshoz

Hajdú-Biharban meggyeszerint nagy visszhangot keltett a bihari tordai dolgozó parasztek felhívása. A megye közsegeiből egymásután érkeztek a csatlakozások, amelyekben vállalták, hogy október 22-re, a parácsvásároknak napjára befejezik az őszi szántási és vetési munkálatokat.

Biharkecskes és Beragbözörményi dolgozói is elfutatták csatlakozásukat a bihari tordai felhíváshoz. Told közsege dolgozó paraszta ez, vállalták, hogy a bihari tordaiak vállaltát is megőrvídjük két cappal és már október 20-ra a parácsvásároknak előtt két cappal minden szem magot elvetnek. Ez a vállaltásukat már eddig is látványosították jó munkájukkal. A megyében ugyanis Told közsege dolgozó paraszta is voltak az első, akik a termelőcsoport jó példamutatása alapján már a múlt hét végén teljesen végeztek az őszi árpa elvetésével.

Magyarhomorog és Körösszegapáti dolgozó paraszta is azt vállalták, hogy október 20-ra teljesen végeznek az őszi búza elvetésével.

Ugyanekkor az egész őszi munkák idejére párosversenyre hívták ki egymást a közsegek. A verseny ellenőrzésére bizottságot alakítottak és hetenként végigjárták a hátrát, a helyszínen ellenőrzik a munkák menetét és a minőségét is.

Erősödik a termelőszövetkezeti mozgalom

Hajdú-Bihar vármegyében a termelőcsoportjában vasárnap ismét ünnepélyes keretek között veszik fel azokat a tagokat, akik az elmúlt napokban egyre növekvő számban jelentkeztek a csoportba való felvételre.

A szerepi termelőcsoportban, ahol már befejezték az őszi árpa vetését és ahová az elmúlt napokban egyre növekvő számban jelentkeztek a csoportba való felvételre.

Igen sok debreceni dolgozó kötvényét huzzták ki

Ha lehet, még jobban fokozódott az érdeklődés a tervek közt nyereségek közt nyereségek sorsolása iránt. A pénteki sorsolás ismét sok debreceni dolgozó kötvényeit sorsolták ki és egyre szaporodik a szerencsés debreceni nyertesek száma.

A tervek közt nyereségek sorsolása iránt. A pénteki sorsolás ismét sok debreceni dolgozó kötvényeit sorsolták ki és egyre szaporodik a szerencsés debreceni nyertesek száma.

Az Országos Takarékpénztár NV. debreceni fiókjánál tegnap

Az Országos Takarékpénztár NV. debreceni fiókjánál tegnap

Rámcsolygott a szerencse az igazságügyi dolgozókra

A szerencse ráncsolgott a debreceni igazságügyi dolgozókra. A sorsolás első napján Kiskéri János főállamügyészéig dolgozó 500 forintot nyert, a sorsolás második napján a következők nyertek az ötéves tervek közt nyereségek sorsolásánál: Székely Sándor felsőbírósi bíró 300, dr. Laczkó Ervin járásbíró 300, dr. Csiki-Mészáros Tibor főállamügyész helyettes két két kötvényével 300—300 forintot, Székely László és Nagy Ilonka igazságügyi dolgozó 300 forintot.

kordott tart — egy nap két kötvénye nyert 300—300 forintot, összesen hatszázat.

— Szívesen, készséggel jegyzezem a kölcsönt sok dolgozó-társammal együtt — mondotta, — tudtam, hogy jól felhasználja az állam, hasznos beruházásokat végez a dolgozó nép jólété, felemelkedése érdekében. Örültem, hogy ehhez és is hozzájárulhattam hiszen napról-napra látom az ötéves építő munka hatalmas eredményeit. A kormányzat még ezen felül ajándékjutalmat biztosít a dolgozóknak, így nyertem én is. Egy nap alatt két kötvényemet is kihúzták. — Hasonló jó kívánok mindenkinek...

Tünde cipőt kap a nyereségből

A Magyar-Szovjet Társaság városi titkára, Takács Gyuláné vagongyári munkás felesége is a szerencsés nyertesek között van.

— 500 forintot nyertem a 200 forintos 2000-es sorsozatszámmal kötvényemmel. Nincs más gond a gyerekek cipőjére! Jut cipőre a hét éves Évának, megérdemelt mert már két hetest hozott az iskolából, Tünde is jó kislány, nekik is jár, mert jól visel-

kedik az ovodában. A másfél éves Gyulának is kell a cipő, mert ha baltadozva is, de büszkén járják már...

— A legjobbkor jött a nyereség, mert az uram hét hónapig beteg volt. Megsegítette a dolgozó nép állama, ahogyan mi segítettük meg tavaly a tervek közt nyereségek sorsolásánál.

— Nagyon örülök a nyereségnek és legfőképpen annak, hogy az ellenség száját a renge-

teg nyereség betapasztja: senki sem mondhatja már, hogy a tervek közt nyereségek sorsolása iránt. A pénteki sorsolás ismét sok debreceni dolgozó kötvényeit sorsolták ki és egyre szaporodik a szerencsés debreceni nyertesek száma.

— Mindig bíztam a tervek közt nyereségek sorsolását, mert olvastam, hogy a Szovjetunióban is hasonló kölcsönöket bocsátott ki az állam és a szovjet dolgozók milyen lelkesedéssel jegyezték túl minden alkalommal. A szovjet példa nyomán kibocsátott tervek közt nyereségek sorsolása, magunknak is csak hasznos...

Öt osztályzat lép életbe az iskolákban

A hivatalos lap pénteki száma közli a vallás- és közoktatásügyi és a földművelésügyi miniszterek együttes rendeletét a tanulók osztályozásáról és tanulmányi jóváhagyásokról. A rendelet úgy a magaviselet, mint a tanulmányi előmenetel és az általános tanulmányi eredmény szempontjából öt fokú minősítést vezet be.

A tanulási eredmény pontárgyácaál öt jegyet kell alkalmazni: jeles (5) jó (4), közepes (3), elégséges (2) és elégtelen (1). — Ez az osztályozási rend az 1950—51. tanévtől kezdődően lép életbe.

A rendelet vonatkozik valamennyi általános iskolára, népi iskolára, középfokú szakiskolákra és középiskolákra.

7 oldal

Tízezer látogatója volt a „Bolshevik Párt útja” kiállításnak

A Magyar-Szovjet Társaság nagytermében egy hete nyílt meg a „Bolshevik Párt útja” kiállítás, amely iránt a debreceni dolgozók körében nagy érdeklődés nyilvánult meg. Ennek legbeszédesebb bizonyítéka, hogy eddig mintegy tízezer látogatták meg a kiállítást, amely végigvezeti a nézőt az első marxista olvasókörtől kezdve a Lenin és Sztálin-vezette Párt küzdelmeiben és diadalokban gazdag útján egészen napjainkig, amikor a szovjet emberek milliói a kommunista társadalmat építik, amikor harcban állnak ért a békétábor élén a nagy Sztálin vezetésével.

haladó értelmiségiek, az ifjúság aláírásai. Egy külön könyvbé gyűjtik össze a látogatók véleményeit. Hadd idézzünk néhány beírást:

„A Bolszevik Párt tapasztalataival építjük a mi országunkat” — írja egy kis útlőrő, Kovács Katalin a nyulási iskolából. „A lenini Kom-szomol példáját követve tehetőségünkhez mérten kivesszük részünket a munkából. Erre gondolunk, amikor útlőrő köszöntéssel köszönünk: Előre!”

Egy dolgozó, Kurtás József azt írta be a könyvbé: „Haladó gondolkodású ember nem mulaszthatja el a világot átfarmáló lenini-sztálini Párt küzdelmeit és diadalmait győzelmeit bemutató kiállítás megtekintését”.

Örízetbe vették dr. Asztalos László államügyészt

A rendőrség örízetbe vette és átkísérte a megyei bíróság fogházába dr. Asztalos László államügyészt. A vizsgálat és eljárás befolyással való üzérkedés és megvesztegetés miatt indult meg ellene.

felfüggesztették állásától, majd a vizsgálat eredményeképpen áthelyezték Gyulára, a gyulai államügyészhez, rövid idő múlva pedig nyugdíjazták.

Asztalos László több éven keresztül a debreceni államügyészségben teljesített szolgálatot. A múlt évben, mivel adatok merültek fel ellene, hogy hivatali szabálytalanságokat követett el,

A közleményben feljelentés érkezett ellene, hogy egyesektől pénzt kért és vett fel, azzal, hogy ügyüket a hatóságnál kedvezően intézi el.

A bizonyítékok alapján örízetbe vették. A vizsgálat még tart,

A szovjet állam alkotó erejének újabb bizonyítéka

Moszkvai Topcsiev akadémikus, a Szovjet Tudományos Akadémia elnökségének titkára nyilatkozott a TASSZ levelezőjének elmondotta, hogy a turkmén öntözőcsatorna megépítéséről szóló kormányrendelet fellelkesítette az egész szovjet népet. A Bolsavik Párt vezette szovjet állam alkotó erejének ez az újabb bizonyítéka is mutatja, hogy mire képes az a nép, amely mozgósítja erőit a békeért, az egyszerű emberek boldogságáért. — A szovjet föld gazdagsága lehetővé teszi, hogy a szovjet emberek felhasználva hazájuk természeti kincsét, fokozhassák alkotó munkájukat, a kommunista társadalom felépítésére.

A szőlőültetvény és kőbányai vízierőművek felépítése, új öntözőműszerek alkalmazása és végül az Amu-Darján épülő ezer kilométer hosszúságú öntözőcsatorna terve is mutatják az

ország termelékenységének fejlődését, amely a kommunizmus anyagi alapját megteremtí.

A turkmén csatorna építése új területeken teszi lehetővé a gyepet és a szubtrópusi növények termesztését. A Kara-Kumi körzetben, Délnyugat-Turkmenisztánban, jelenleg vízszegény területeket fognak öntözni. A hatalmas vízvezeték, amely ezer kilométer hosszúságban ágaznak el a turkmén főcsatornától, biztosítani fogják a lakosság és az ipari üzemek vízellátását.

A szovjet tudomány elé a történelmi jelentőségű kormányrendelet fontos feladatokat állít. — A területeken, ahol a szőlőültetvények épülnek, a szovjet tudósok már évek óta kutatásokat végeznek. Nemcsak a geológusok, geográfusok, talajkutatók és biológusok, archeológusok is feiké-

szülnek az előttek álló feladatokra. — Arra kell törekedni — mondotta Topcsiev —, hogy az építők és a tudomány művelői között a kapcsolat erősödjék. A tudományos intézetekben nagy munka folyik, amely az élenjáró tudomány és technika vívmányait a kommunizmus építésének szolgálatába állítja. A turkmén főcsatorna a hozzátartozó öntöző rendszerrel együtt ezeknek az eredményeknek felhasználásával épül.

— A szovjet tudósok megismerik a tudományos és termelői dolgozók munkaközösségét, általánosítják a megépítendő csatornák környékén működő kolhozok és szovhozok tapasztalatait és segítenek, hogy a sívtagok termelődő vállalkozás, a szárazság örökre eltűnjék és hazánk térképe, melyre reményteliséggel tekintenek a világ dolgozói, csodálatosan megváltozzék.

A SZÁRNYAS EMBER

Tizenöt évvel ezelőtt 1935 szeptember 19-én halt meg Konstantin Edvardovics Ciolkovszkij, a repülés tudományának kiváló orosz úttörője

Konstantin Edvardovics Ciolkovszkij Rjazan kormányzóságban született, 1857-ben. Kilenctéves korában súlyosan megbetegedett és majdnem teljesen megcsúszott. Tanítói csupán a könyvek voltak. Igen komolyan tanul és amikor a sikere kezdett jönni, tanítást kezdett. Először Borovszk, később Kaluga városában tanított menyiségant, közben maga is tovább tanult csillagászatot, élettant és vegytant. Ciolkovszkij igen hamar nagy érdeklődést mutatott a repülés iránt. Tudományos kutatásai e téren „Az aerostatika elmélete a gyakorlatban” című tanulmányával kezdődtek, amely 1887-ben jelent meg.

A száraz végén, amikor az első gyenge kísérletek történtek, hogy a levegőnél nehezebb súlyú testek a levegőbe emelkedhessenek, Ciolkovszkij 1895-ben kiad-

ta „Az aeroplán vagy madárformájú repülőgép” című művét, amelyben már a modern repülőgéphez bámulatosan hasonló vázlatot közöl. Már e műben leírta, hogy a belső robbanású motor lesz a repülés lökőerő forrása és hogy a repülőgép tözsének áramvonalasnak kell lennie.

1903-ban a Vozdusnoje Obozrennyije című repülő újság hátsólapján jelent meg Ciolkovszkij egyik cikke, „A világegyetem kutatása légi járművel” címen. A folyóiratban felvázolta a légi jármű repülőgépek elméleti terveit és ezzel megalapította a tudomány egyik új ágát: a kozmikus repülést. Az orosz tudós volt az, aki először hajározta meg a légi jármű gépjármű erejét, a szükséges gyorsaságot, amelynek segítségével képes átkörni a légkör ellenállást és a földi nehézkedési erőt.

A forradalom nagy változást hozott életében. Felismerték Ciolkovszkij elképzeléseinek fontosságát és a szovjet állam megadta neki a kívánt segítséget.

Mikor a betegség már gyógyhoz láncolta, levelet írt Sztálinnak, „Egész életemben arról ábrándoztam, hogy munkásságom valami kevéssel előbbre vigye az emberj nemet. A forradalom előtt álmeim nem valósulhattak meg. A szovjet hatalom, Lenin és Sztálin pártján hatóság segítségével nyújtott. Éreztem, szeretnék és ez erőt adott számomra, hogy tovább folytathassam munkámat még betegségem alatt is.

Mindazokat a könyveket és cikkeket, melyeket írtam, a szovjet kormányának és a Bolsavik Pártnak ajánlom, akik emberj kultúra haladásának igaz képviselői. Bizom benne, hogy végül is sikeresen befejezik munkámat. Szívem és minden gondolatom örökre az övék és Önök küldöm el ezt az utolsó üdvözlőt.”

Konstantin Ciolkovszkij 1935 szeptember 19-én halt meg, 78 éves korában. Munkássága alapozta meg tudományosan a légi jármű repülés modern elméletét. Ő az egyetlen azoknak az orosz tudósoknak, akik a repülés tudományának kiváló harcosai voltak és ő volt az, akinek munkássága nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Oroszországot méltán nevezhetjük a repülés hazájának.

Csak zuhanyozás után léphetünk a medencébe Újítás a nagyerdei fürdőben

Közeledik az őszi. Véget ér a nagyerdei fürdő évadja. A fedett fürdőben serényen folyik a munka, hogy az ősszel a fürdőzők kicsinosított és átalakított fürdőben hódolhassanak kedves szórakozásuknak, amely azonban egyben a köztisztaság és a közegészségügy szempontjából is hasznos.

A nagyerdei fürdő az idén nagy látogatottságnak örvendett. Nagytól emelkedett a fürdő vendégeinek száma az előző évekhez képest. Ebben része volt a meleg nyárnak is de a fürdő befogadóképességének emelkedése is hozzájárult a fürdő forgalmának növekedéséhez.

Hosszú évek óta először történt meg, hogy a fürdő megszabadult a deficitől és tetemes haszonnal zárja be a fürdőévadot. A fürdő jövődelmezésének jövőre újabb beruházásokat tesz lehetővé.

Az első, ha kisebb arányú beruházás is a nagyerdei fedett fürdőben történt. Kiss Lászlóné vállalatvezetőnő vezet végig a fürdőben, ahol még fúrás munkások dolgoznak.

— Régi panasz volt a fürdő ellen, hogy különösen vasárnapokon igen hamar bespiszkolódtak a vízbe. Sajnos látogatóink közül kevesen mentek előbb zuhanyozni, hogy aztán tiszta testtel lépjenek a medence vizébe. A vasárnapi nagy forgalom idején aztán piszkos lett a medence vízbe. A tisztifőorvos is gyakran kifogásolta. Most végre egy kisebb átépítéssel segítünk a bajon:

— A zuhanyozó fülkéket átépítettük oly módon, hogy csak ezeken keresztül lehet be a vendég a fürdőbe. Előbb zuhanyoznia kell, mielőtt a medencébe jutna. Külön férfi és külön női zuhanyozó fülke van, a zuhanyok számát megkettőztük, ezenkívül u. n. „függöny-zuhanyt” is létesítettünk, mely akarva-akaratlan melegvízzel önti le a zuhanyozóba belépőt. Zuhanyozás után juthat csak ki a vendég a medencéhez...

— A zuhanyozást egy fűr

dővendég sem „bicelelheti el”, csak be-, illetve csak kifelé nyíló ajtók biztosítják, hogy a „kényszerzuhanyt” senki se tudja elkerülni...

— A fedett fürdő egyébként változatlanul áll a közönség szolgálatára. Kétszer egy héten, kedden és pénteken délután hideg víz lesz a medencében, egyébként pedig a szokott meleg gyógyvíz.

— A thermál fürdőben bevezetett újításunkat, amelynek révén férfiak is, nők is minden nap fürödhetnek — egyik csoport délelőtt, másik délután — és most már a vasárnap délután sem marad ki ebből a rendből — a thermál fürdőjei nagy örömmel fogadták.

A fedett fürdő tatarozása már befejeződött. A falakon friss a festés, csillognak a tisztaságtól a csempék, a padló mozaiklapjai. A korlátokon világoskék festék — ezek festését a fürdő dolgozói munkafelajánlásban végezték el s ezzel jelentős összeget takarítottak meg a vállalatnak.

A zuhanyozó építése elhúzódtott és ezért a fürdő megnyitása még várat magára. Október elejére készül el az előjelek szerint. Addig a thermál, illetve a szabad fürdővel kell megelégedniük a fürdő vendégeinek. A „vénsszonyok nyara” bizonyára kedvez majd a nap, a levegő és a víz szerelmeseinek és a strandolás lehetőségeit addig adja meg, míg a fedett fürdő megújított formájában el nem készül...

Moszkvából jelentik: A moszkvai rádió riportere beszámolt egy látogatásról amelyet a novoszibirszki költő és novoszibirszki költőnek tett.

— Felírt nekem, hogy edig látok embert a költő körében, de a cépek teljes erővel dolgoznak — mondotta. Amikor tovább mentem, láttam, hogy munkások is dolgoznak a távolabbi helyiségekben tiszta, egészséges termekben, a kapcsolatoknál ide nem hatol be sem a zaj, sem az egészségtelen gáz. Az őrási ablakokon napfény ömlik. Kitűnő szellő berendezés biztosítja az egyenletes

Egy angol újságíró koreai naplójából ...

A következő feljegyzések Philipp Tean újságírótól származnak, akit mint haditudósítót Koreába küldtek. Amikor megkapta a feladatot, kollégái a vállára ütöttek:

„Szerencsés fickó vagy Korea exotikus, gyönyörű. Pompás nyaralásod lesz.”

De ennek az „Observer” nevű angol lapnak a munkatársa semmi kedvet sem érzett, hogy újságját exotikus riportokkal örvendeztesse meg. És nem sokára, hogy hozzájárult Koreában feladatai megoldásához, a katonai a kikötőt, ahova hozták a szállásokat és az angol újságírók internáltak. Most már elegendő ideje volt utána gondolni, mi minden történt a hatékony áttér. És egyaránt lottak ki a tőlőlől a sorok, melyeket most mi a nyilvánosságra hozunk. Philipp Tean egyszerű, de megrázó érvelő naplójegyzetei ezek. A háború tüzetől megperzselte koreai földön állott, először szemlélte az embereket a nők, a papok, mely hazája függetlenségét, szabadságát háború, itt érezte saját maga is a maga válságában azokat a terrorisztikus módszereket, melyek az amerikai hadvezetés létszámát és leírhatatlan nyomort zúdít Korea békés népre. Ez a napló egy kis része annak a nagy írástagnak melyre a nyugati reakciós csapatok mindenképpen elpárolgani igyekeznek.

...A front Kymgani szakszón Tacsontól északra tudtam először tapasztalni a teljes és tökéletes koreai akot, az a csatától. Az amerikaiak repülőgépeket vetettek be ennek ellenére a koreai csapatok kidereszközték az átkelés a Kymgan folyón, sorolták a 65. tábori tüzérszázadot és ezáltal elvették az amerikaiak lehetőségét, hogy ezt a frontvezérszék tüzérségi tűz alá vegyék. Ennek következtében a megsemmisült amerikai erők Nonsanban, Tacsontól délnyugatra egy kis koreai faluban, vonultak vissza.

Az amerikai csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek Tacsontban ugyan, ez jelszó volt. A koreai csapatok, melyek előre-hátra harcoltak, visszahúzóztak a városban. Tíz-hatvan harcosban megmutatkozott az amerikai légierő gonoszúsága. A repülőgépek nem néztek a célokat, a bombákat találatokra „vakon” dobálták le és a támadásnak így kórházak és iskolák estek áldozatul.

...Július 23-án Enzon-ból északra nyugatra indultak jeep-pel egy amerikai páncélos különítménnyel. Nem sokkal azután, elindultunk. Kim Ir-Szen csapatok jelentek meg az úton. Aztán hirtelen valanonnán gépfegyverűk alá vettek bennünket, úgyhogy az utunkat meg kellett állítani, mert a támadás nyilvánvalóan minket ért. Sőtörömmel, Jack Campbellel kis faluban kerestük menedéket itt

tudtuk meg, hogy a megjelent amerikai katonák lövedékek ránk a páncélosokból. A faluban néhány órámulva az északkoreai hadsereg két katonája foglyunkként bennünket.

A hadiszálláson, ahova vitték bennünket, igen nagy jóindulat nyíltunk meg irántunk. Egy orvos bekötötte az én térdemem. Együtt ettünk a koreai katonákkal és bőségesen kárpótunk füstöltvínóval is. A táborban kidereszköztünk bennünket, de seaki sem kérdezett tőlem semmit az amerikai csapatok helyzetéről utólag.

A Phjongjan felé vezető úton három alkalommal is megtámadtak az amerikai bombázók egy kis faluban. Ha lehet ebben a kis faluban katonai berendezésről vagy csapatösszevonásról beszélni, hát akkor bizony az az az egy katonát néztek csapnának, aki a közönségesen a telefonszálakat látta el.

Aztán később, mikor egy parasztházban megpihentünk, minden álmom és különösen indok nélkül három amerikai rakétaágó tűz alá vette a házat. A ház melletti folyóba ugrottunk és ott szüdtünk meg, kezei egy negyedóra. Akkor azt gondoltam, soha többé nem látom viszont a feleségemet.

A támadás után egy ideig asszony jött hozánk, akinek unokáját az amerikaiak gyilkolták meg. Nem tudott semmit sem szólni csak sírt.

Ez volt a legmegrendítőbb, amit valaha is életemben láttam.

Phjongjanban felkeresett egy városi hivatalnok. Barátságosan és szívesen beszélgetett velem. Telet hozott és azt mondta:

„Ön nem hadifogoly, ön nem katonai személy, ön a mi védelmünk alatt áll.”

Aztán a táborba vitték. Itten ebben a bombázásoktól nem fenyegetett faluban tudtam naponta megfigyelni a phjongjani bombázásokat. Például augusztus 6-án volt egy heves támadás, mely után a város néhány órá hosszat lángokban állott. Egy angol újságíró Allan Winnington a „Daily Worker” munkatársa találkoztam velem és elmondta, hogy az amerikaiak 120 egytonnás bombával munkásnégyedeket romboltak szét. Hallottam azt is, hogy a legnagyobb kórház is rombadőlt és szamentlan koreai lelke haladt el ezen a napon a kegyetlen támadás miatt.

Az amerikai bombatámadások! Meg kell írnom, hogy ezek a bombatámadások legborzalmasabbak amik csak lehetnek. A koreai nép igazsága teljes tudatában tiltakozik a minőségellenes amerikai bombázások ellen. Keményen elhatározták szabadságukat kívívni és ehhez én sem tudok mást hozzátenni. Ezek az emberek jól tudják, hogy mit akarnak, miért harcolnak.” Fordította: Kiss Antal.

Megvalósult álom

tiszta levegőt. Mindenütt ragyogó a tisztaság.

Erdelődtem, hogy ki tervezte ezt az üzemet, Alekszandr Lazuljin — volt a válasz. Aztól az üzem bencermunkása volt, most nem nek és az üzem vezetője. Régi kohómunkás-családból származik. Már gyermekkorától ismeri ezt a munkát, amikor még apjának öbédet vitt az üzembe, a forradalom előtt, a szovjet hadiüzem előtti időkben.

— Már akkor igen egyszerű tiszta üzemről álmodtam — mondta. Akarszandir Lazuljin. Emonat, hogy mint nagyapja és apja, ő is a bencermunkás munkása lett, de már a szovjet-

hatalom idején. Ezért a serege is más lett. Tanulni kezdett, először az üzem esti iskolájában, tanult, majd az üzem költségén elvégezte a technikai közp. iskolát. Ezután Leninrád. ha került a politechnikára. Ezt kitüntetéssel végezte el. Disszertációját olyan kohóműről írta meg, amelyről mindig álmódott.

Amikor kikerült a politechnikáról, szülővárosába, Novoszibirszknek tanácsa biztatta: folyasson elvtárs azt, amit disszertációjában megírt. Valószínűleg az üzem munkása lett, a gyönyörű új kohó és bencerművekért, a Voroszászi érdemrenddel jutalmazta a szovjet állam.

És a terv megvalósult. Az építkezés vezetője Lazuljin lett. Mielőtt az építkezés megkezdődött, Lazuljin megalapította a Szovjetunió hasonló üzemét, megbeszéléseket folytatott a mérnökkel és orvosokkal. Az új üzemnek szünek, kényelmesebb kellett lennie, hogy a munka ne fáradszó, hanem örömteli legyen.

És Lazuljin műve felépült, mert a szovjet országban a legmerészebb álmok is megvalósulnak. Lazuljin pedig kiváló munkásjáért, a gyönyörű új kohó és bencerművekért, a Voroszászi érdemrenddel jutalmazta a szovjet állam.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Előadások: este 8, délután 4 órakor

Szeptember 17., vasárnap d. u. 1. Liliomfi. Ehesi A. G. Majakovszkij-bérlés 1. sz.

Szeptember 17. vasárnap este: Liliomfi. Bérlészetün.

Szeptember 18. hétfő este: Liliomfi. Gerki-bérlés 1. sz.

Szeptember 19. kedő este: Liliomfi. Bérlészetün. (Kimaradt bérlések).

Szeptember 20. szerda este: Viharos alkonyat. Ady-bérlés. 2.

Szeptember 21. csütörtök este: Viharos alkonyat. Petőfi-bérlés 2.

Szeptember 22. péntek este: Liliomfi. Puskin-bérlés 1. sz. (Egyetem).

Szeptember 23. szombat este: Viharos alkonyat. Arany-bérlés 1. sz.

Szeptember 24., vasárnap de. 10. Liliomfi. Oleg Kosevoj bérlés 1. sz. (Utórök).

SZÍNHÁZI KÖZLEMÉNY

Az Állami Csokonai Színház igazgatósága közli azon bérlióival, akik később kaptak meg bérletkártyáikat, hogy a „Liliomfi” előadásaira pótlólag — 15-én és 19-én jöhetnek ki. Megfelelő helyet az igazgatóság biztosít, amennyiben 1 nappal előbb igényüket bejelentik.

Kérjük közönségünket, akik színházi bérletet igényeztek 1950. szeptember 19-ig a színház bérletirodájában válasszák ki ellenkező esetben felfüggesztjük a bérlet sorából.

Szeptember 20-tól a színház új bérletet nem ad ki.

Tizenkét óráig minden nap a Liliomfi előadások kerülnek színpadra.

